

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

L. ÉVF.

KÖZLÖNYE

24. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ☞

(Telefon: 37-22.)

Szabadka és Szeged sz. kir. városok erdőbirtokának rövid leírása.*)

Irta: Kiss Ferencz, m. kir. főerdőtanácsos.

Szabadka és Szeged sz. kir. városok erdőbirtokait a szegedi m. kir. állami erdőhivatalhoz tartozó szabadkai és szegedi m. kir. járási erdőgondnokságok kezelik. Mindkét erdőbirtok az illető sz. kir. város határában terül el s közlegelőkkkel, másutt mezőgazdaságilag művelt földek által van határolva.

	Szabadka sz. kir. város határából	Szeged sz. kir. város határából
Szántó	117.652 kat. hold	72.856 kat. hold
Kert	699 " "	651 " "
Rét	3.321 " "	17.132 " "
Szőlő	7.536 " "	12.455 " "
Legelő	21.053 " "	20.073 " "
Nádas	1.601 " "	454 " "
Erdő	11.328 " "	7.558 " "
Terméketlen	6.002 " "	8.911 " "
Összesen	169.192 kat. hold	140.090 kat. hold

*) Készült az osztrák erdőgazdák látogatása alkalmából kiadott utmutató részére.

Szabadka határának É és ÉNy, Szeged határának legnagyobb része óalluviális képződményű homok; előbbi D és DK része dilluviális képződményű lösz; utóbbinál csak a város körüli földek kötött áradmány eredetűek, közben egyes löszpartokkal tarkítva.

Az óalluviális képződmény északnyugat-délkeleti irányu, párhuzamosan sorakozó dombvonalakkal.

A futóhomok azon törmelék-kupokból került ki, melyeket a Vértes-Bakony hegységen áttörő és a Duna völgyébe ömlő vizek raktak le.

A homok mozgása északnyugat-délkeleti s ma is a Tisza völgye felé halad.

Nyugaton anyaga még murvás, benne 2—3 mm átmérőjű szemek is vannak, kelet felé azonban mindig finomabb lesz, Kisztelek, Szeged körül $\frac{1}{2}$ mm-nél nagyobb szemek alig találhatók.

A buczkák magassága nyugaton sokkal magasabb, mint a keleti részen, mert míg előbbi részeken 10—20 m magas buczkák találhatók, addig Szeged határában néhány kivétellel a buczkák 5 m-en jóval alul vannak.

Általában a tárgyalt terület kelet felé a Tisza völgyére hajlik, míg északnyugati határon 135 m magasan van, addig a keleti részen csak 85 m tengerszín feletti magasságot ér el.

A domborulatok között kisebb-nagyobb lapályok terülnek el, melyek általában nedvdúsak. Ott, ahol a vízi növények évszázadokon át tenyészték s később a napsugarak és levegő vegybontó hatásának ki voltak téve, igen termékeny, fekete homokból álló területek képződtek; ott azonban, hol az ilyennemű terület homokkal való elárasztás folytán a nap melegét s levegőt nélkülözte, gazdag savanyuhumusz-tartalmánál fogva a fatenyészetre kevésbé alkalmas.

A termőhely jóságát illetőleg figyelembe veendő a homokon a domborulati viszonyok, a homok természetani és vegytani összetétele.

A domborulati viszonyoknak, valamint a természetani összetételnek igen nagy befolyása van a nedvességre. Az igen apró liszt-szerű homokszemekből alkotott talaj, a nedvességet még lapályos felület mellett is nehezen veszi be, magasabb területek pedig

huzamos ideig tartó esőzés mellett is szárazak maradnak. De nemcsak a csapadékot nem veszi be, hanem a levegő sem hatolhat be, ami nem kevésbé hátrányos, mint a nedvességhiány, mert a levegő oxigénjének vegybontó hatását nélkülözni kell.

A nagyon aprószemű homokból alkotott talaj tehát igen rossz termőhelyet képez, fatenyészetre alkalmatlan.

A vegyi összetétel lehet a tenyészetre előnyös vagy hátrányos, tudjuk, hogy a szénsavas nátriumban (szóda) gazdag területek fatenyészetre alkalmatlanok; míg a homokszemek vasoxidhidráttal bevont kérgének vastagsága, a homok termékenységét fokozza.

Tekintve, hogy a jelenlegi erdők legnagyobb részben a finomabb szemű iszap és humuszban igen szegény, aeolikus futóhomokvonulatokon telepítettek, termőhelyi tekintetben igen gyengék. Átlagosan az I-ső osztályba legfeljebb 8—10%, II-ik osztályba 25—35% s a III-ik vagy legrosszabb termőhelyi osztályba 55—67% sorozható, vagyis 20 éves teljes zárlatban lévő ákáczerdőből termelhető, I-ső termőhelyen 102 m^3 , II-ik termőhelyen 41 m^3 , III-ik termőhelyen 25 m^3 .

Az erdőtenyészet, ép a termőhelyeknek előbb tárgyalt megoszlásából következtetve, nem mondható jónak.

Tekintve azonban az erdőnek a szelek romboló hatására gyakorolt előnyös tulajdonságát, valamint a mezőgazdaságnak nyújtott közvetett nagy előnyöket, az erdőnek létjogosultsága a most még meglévő mértékben vita tárgyán felül áll.

A homoktalajnak leginkább megfelelő az itteni viszonyok mellett az ákác, úgyhogy az egész területnek jelenleg mintegy 80%-át foglalja le a maga részére, ezután jön 8—10%-kal a feketefenyő, 10—12% pedig esik a fehér-, jegenye- és kanadai nyárra, nyír, fűz, amerikai kőris, magas kőris, amerikai dióra, igen csekély mértékben elszórtan bolgár és szil is fordul elő.

Ezen homoki erdők ősfájának a fehérynárfa tekinthető, mert ez az egyedüli fa, mely jelenleg a homokon élő fajok közül magától emberi beavatkozás nélkül meg tud települni.

A múlt század elején megkezdett nagyobb mérvű mesterséges erdősitések előtt a homokon egypár folt tölgyön kívül csak fehérynárfaerdő volt. A futóhomok a szántóföldeket és legelőket a XVIII. század végén beállott aszályos esztendőket következtében annyira

fenyegette az elárasztással, hogy az ellene való védekezés élet-szükségletévé vált az itteni lakosságnak. Ezen okból Szegeden 1805. évben nagyobb erővel kezdték meg a mesterséges erdősítést feketenyár- és fűzdugványokkal, mely később Szabadkán folytatódott az 1840. évig.

A szél által mozgatott csupasz homok a kisebb területeket képező lapályosabb gyepes területekkel együtt sima dugvánnyal, furó segélyével lett beültetve.

Az erdősítésekről 1808. évben Szeged tanácsa által kiküldött bizottság részéről felvett jegyzőkönyv szerint, a sivány területekre kiültetett vesszők mind megeredtek, míg a gyepes területen sok elmaradt.

Az ákác ekkor még igen alárendelt szerepet játszott, mert az előbb említett jegyzőkönyv szerint 286.899 drb. nyár-, 83.366 drb. fűzfa mellett csak 421 drb. megfogant ákácza találtatott.

Mintegy 28 évi szünetelés után ismét a száraz, aszályos idő adott nagyobb lendületet az erdőtenyésztésnek; ekkor azonban már az ültetésnél főszerepet az ákác játszott; bár még szántatlan talajba ültettek, az előzetes művelés nélkül is sikerre vezetett, mert legnagyobb részben csak a nyitott mozgóhomokterületeket ültették be.

Szeged sz. kir. város erdőkezelésének 1886. évben történt államosításával kezdődik a nagyobb homokterületeknek mesterséges előkészítéssel egybekötött szakszerű felújítása, mely Szabadka sz. kir. város tulajdonát képező erdők 1896. évben történt állami kezelésbe vételével ide is kiterjesztetett.

Az erdők jelenlegi állapota elég jónak mondható, amennyiben a régi sarjakról igen hézagosan ujult s rossz növekvésű fekete (csomoros) nyárfaállományok nagyobb részben a talajnak megfelelő fanemekkel ujítottak fel.

Bár a talajhoz való alkalmazkodás a régebbi ültetéseknel még kívánni valót hagy hátra, a következő vágásforgóban a már elért eredmények alapján könnyen javítható. A feketefenyőnek kitűnő talajjavítóképeségénél s a talaj iránti igénytelenségénél fogva *jövőbeni nagyobb térfoglalása indokolt.*

Az egész erdőbirtok sarjerdőüzemre van berendezve, a sarjakról fel nem ujítható s kicserélendő faállományok és tisztások-

nak ültetés után való beerdősítése mellett. A vágásforgó 30 évben állapított meg, hogy az évenként felujtandó terület tulságos nagy ne legyen. Jövőben azonban, tekintve hogy az ákácznak, mint főfajának növekvése és élettartama a talaj minőségével igen szoros összefüggésben van, a csoportonkénti használat lesz életbe léptetendő és pedig a termőhely jósága szerint 5, 10, 15, 20, 30 éves vágásforduló alapulvételével, míg a feketefenyő és tölgy mint szálerdő 50—80 éves vágásforgó mellett lenne kezelendő.

Miután a faterméseknek nagyobb része a szomszédos mezőgazdák szükségletének fedezésére fordítatik, az egyes vágássorok ennek figyelembevételével mellett állapították meg.

Ilykép Szabadkán és Szegeden két-két üzemosztályt alakítottunk, az előbbi üzemosztályok 8, utóbbiak 11 vágássorozattal.

Hogy az egyes állományokban a közetes használati faanyag minél könnyebben kiszállítható legyen, az erdőbirtok taghatárai s vágásvonalai kocsiközlekedésre alkalmas nyiladékokkal határoltattak.

Évi fatermés Szabadkán 31 éves fatömegkor mellett átlagosan 7048 tm^3 , Szegeden 3250 tömörköbméter; tekintve, hogy fenti fatömegek 300, illetve 220 kat. hold vágásterületnek felelnek meg, igen silánynak mondhatók. Szegeden azonban csak 43 kat. holdnyi 20 éves ákáczvágás volt, míg a többi 25—30 éves nyárfást képezett, nagyobb részben tisztás területtel, úgy hogy míg az ákáczosoknál átlag 35 tm^3 termeltetett kat holdanként, addig a nyárvágásokban csak mintegy 10 tm^3 .

Az erdőhasználat a fő- és előhasználatokból, legeltetésből és mezőgazdasági használatból áll.

Az évi fatermések mindkét erdőbirtokon házilagosan termelnek ki s s raktáron adatnak el, mégis azzal a különbséggel, hogy Szabadkán fizetett, Szegeden részes munkások termelik ki a vágást, az előhasználatnál ellenben mindkét helyen részes munkásokat alkalmazunk.

Tekintettel arra, hogy Szabadkán a szerszámfát nagyobb részt iparosok vásárolják, az ákáczt és magas kőrist a keresettebb szálfának hagyjuk meg, a selejtesebb részt és tuskófát, valamint a nyárfát, tűzifára dolgozzuk fel, s csak igen csekély ákáczkarót termelünk. Ellenben Szegeden, mivel a szerszámfának legnagyobb

részét a tanyai gazdák vásárolják saját szerszámfa-, épületi és tűzifa-szükségletük fedezésére, sokkal célszerűbbnek mutatkozott az ákáczműfának szálban hagyása, mert vevő részéről többoldalu annak használhatósága s így a tulajdonképpen műfát nem képező része is ezen árban kel el. A nyárfa egyenesebb részét 5 méteres és hosszabb szálakban termeljük, melyek tanyai épületek fedél-székére igen keresettek.

Az ákácz ágfák szintén szálban hagyatnak meg a többoldalu használhatóság céljából.

A rőzsét kötegekben termeljük.

A faraktárba való fuvarozást részben pénzért fogadott fuvarosok, részben részes munkások végzik.

Az értékesítés Szabadkán részben egy központi faraktárból, részben az erdei faraktárakból árverésen történik.

Tóárak a következők:

Szabadkán feldolgozott akác- és kőrisszerszámfa			
<i>tm</i> ³ -ként	-----	24 K 82	fill.
Szegeden (szálba hagyva) ákácz <i>tm</i> ³ -ként	-----	24 " 20	"
Nyárépületfa Szabadkán <i>tm</i> ³ -ként	-----	7 " 70	"
" Szegeden "	-----	10 " —	"
Ákáczhasábfa Szabadkán <i>ürm</i> ³ -ként	-----	8 " 50	"
Nyárhasábfa	" "	2 " 97	"
" Szegeden "	-----	6 " 05	"
Ákáczdorongfa Szabadkán	"	6 " 10	"
" Szegeden	"	6 " 15	"
Nyárdorongfa Szabadkán	"	2 " 33	"
" Szegeden	"	4 " 05	"
Ákáczágfafa Szabadkán	"	3 " 50	"
" Szegeden	"	2 " 42	"
Keményfarózse kévéként Szabadkán	-----	— " 06	"
" " Szegeden	-----	— " 08—06	"
Lágyfarózse " Szabadkán	-----	— " 03	"
" " Szegeden	-----	— " 06—04	"

Mellékhasználatok közül a legeltetés, a vágások mezőgazdasági közties használata és a vadászat gyakoroltatik. Ezek közül leg-

fontosabb szerepet játszik a mezőgazdasági használat, mert ezáltal készítjük elő kellőleg a talajt a beültetéshez s ezen használatlaltal egybekötve az elültetett csemetét két éven át ápoljuk; ezen használat közvetlen pénzbeli jövedelme bár átlagosan kat. holdanként öt koronánál többre nem tehető, de sokkal nagyobb összegnek felel meg a talaj előkészítése és erdő ápolásával nyert munkában.

A legeltetést csak korlátolt mértékben gyakoroljuk, a vadászatot haszonbérbeadás útján értékesítjük. A vadállomány kevés őz, nyul, fogoly, fűrj és vízi szárnyasokból áll.

Felujítások. Ezen művelet egyike a legfontosabbaknak a homoki erdők kezelésénél, tekintve, hogy a homoknak ugy fizikai, mint vegytani tulajdonságai lépten-nyomon nagy különbségeket mutatnak fel, a telepítendő fanemek megválasztásánál igen nagy körültekintéssel kell eljárni.

A beerdősítendő vágásterületet augusztus vagy szeptember havában, midőn azt kihasználásra kijelöljük, egyholdas parcellákra felosztjuk s ez alkalommal figyelembe véve a területen lévő fanemeket s azok növekvését, nemkülönben a talaj eredeti ősnövényzetét s azok tenyészetét, gondos talajbecslést eszközölünk.

A fanövények mineműségének és azok tenyészetének egybevetéséből megállapítjuk az egyes talajrészekre telepítendő fanemeket s azok területét az e célra készített térképre (lásd 1. rajz) berajzoljuk. Ezen becslésnél az erdősítési munkálatot vezető erdőőrnek okvetlenül jelen kell lenni. Egyes őstelepülési növényeknek jelenléte s azok tenyészetének mérve bizonyos fanemek meg, vagy nem telepítésére igen biztos támpontot nyújtanak.

Pl. ott, hol a *Calamagrotis Epigeios*, vagy gypeszőnyeget alkotó fűfélék előfordulnak, ákácztól jó sikerrel telepíteni nem lehet; ellenben ugyanezen talajon, ha csak kissé erőteljes, a kocsányos tölgy megtelepíthető.

Az egyes növények felsorolását, miután azok tágabb keretet kívánnak, itt mellőzni kellett.

Az előbb tárgyalt becslést követő télen a beerdősítendő vágásterületet kihasználjuk, még pedig a talajbecslési térkép szerint (1. ábra) ortolással vagy tarvágással. A tarvágás a sarjakról felujítandó s kötöttebb begyepesedett homokrészleteken előforduló, vagy fiatalabb ákáczosoknál alkalmazandó; az ortolást pedig a

gyökérsarjról ujitandó lazább talaju öregebb ákáczosokban és fehéرنyárfásokban a mesterségesen felujtandó területeken alkalmazzuk.

A mesterségesen beerdősítendő területek a kihasználás tavaszán felszántatnak s kapásnövények termesztésére használatnak fel azon czélból, hogy a talajban lévő őstelepülésű növények kipusztíttassanak. A kapásnövények termesztése azért fontos, mert a gyomok csak többszöri kapálás által vesznek ki, másrészt a homoknak többszöri mozgatása a talaj szellőzésére igen előnyösen hat, nemcsak a kapálás alkalmával érintkezik igen nagy felület a levegővel, de azután is jó ideig tökéletesebb lesz a szellőzés.

Az őstelepülésű növények, illetve a talajt teljesen átszövő gyökerek elpusztításával elérjük azt, hogy a levegő és csapadék a talajba könnyebben bejut s a meglévő csapadékot a növények nem párologtatják el s ezzel a talajt mintegy megszelídítjük.

A második évben kalászoszt termelünk s ugyanezen év őszén felszántás után erdősítünk.

Tekintve azonban, hogy a talaj tulajdonságára annak színéből is becses következtetéseket lehet vonni, felszántás után még egy talajbecslés foganatosíttatik s a két becslés egybevetéséből állapítatnak meg az egyes talajrészleteken elültetendő fajok.

A magasabb fekvésű laza s nagyobb szemű homokterületekre, mely az összes területnek 75—80%-át teszi ki, ákáczt ültetendő; ha azonban a magasabb homok igen finom szemű s vasat nem, agyagot csak igen keveset tartalmaz, akkor fenyőültetésre egyáltalában kedvezőtlen, ezen helyekre iskolázott erőteljes hároméves feketefenyő telepítendő. Ezen talajrészleteknek utmutató s jellegzetes növénye a *Helianthemum fumana*. A bucskák lábánál s a lapályok szélein, ha elég erőteljesek s zsengek, kocsányos tölgy s a lapály felé fehéرنyír telepítendő. A lapályos, de kevésbé erőteljes homokra kanadai és jegenyenyár, ha ezen homok kötöttebb, akkor fehéرنyár telepítendő. Kifuvásos, kismértékben szikes, sovány lapályokra hároméves iskolázott feketefenyő ültetendő; gypes talajon őszzsel vagy tél végén szép sikerrel ültethető furóval az egyéves erőteljes feketefenyő is. Furóval azért ültetendő, mert azáltal a csemetének természetes fűvédelmét

nem pusztítjuk el. Kissé vizenyős helyekre amerikai kőris és magas kőris ültetendő, utóbbi azonban igényesebb a talaj iránt.

A feketefenyők közé részben sorjelzőnek, részben védelem céljából kaspi fűzet telepítünk dugványról furó segítségével. Alárendelt mennyiségben jelenleg előfordul az erdőben szil (*Ulmus effusa*), platán és amerikai dió.

A mesterséges erdősítés ültetés útján történik. Régebben 1·5 méter sor- és csemetetáv mellett történt az ültetés a célból, hogy a homok mielőbb megköttessék s a talaj beárnyékolassék. Tekintve azonban, hogy a tápanyagokban elég szegény homoktalajon a fának sokkal nagyobb nőtérre van szüksége, mint az erőteljes talajon s az uralkodó fanem igen fényigényes, másrészt mert a beárnyékolás ép a tápanyagok hiánya miatt a sűrűbb zárlat mellett sem volt kielégítő, mire pedig a csemete mint szélfogó működik, a homok annyira megülepszik, hogy ritkább állás mellett sem tesz benne a szél figyelemreméltó kárt; az ültetést 1·5 méter csemetes 2 m sortáv, majd 2 m sor- és csemetetáv mellett fogatosítjuk. A feketefenyő ültetése jelenleg is 1·5 méter csemete- és 2 méter sortáv mellett történik, miután ezen fanem fiatal korban a sűrűbb állást igen jól tűri.

Az ültetés gödrökbe történik, melyek alakja egyenoldalu háromszög alakkal bíró fölfordított tompa gúla, a háromszög oldala 45 cm, a gúla mélysége 55—60 cm.

Lomblevelűek ültetésénél, midőn a csemetét a gödörben ugyanoly magas állásban helyezzük el, mint melyben a kertben volt elhelyezve, a gödör oldalfalait ásóval a gyökerekre szaggatjuk s meggázoljuk; a gödörből kihányt homokot pedig egy másik gyengébb munkással a még üres gödörészbe kapával behuzzuk s a talajt elegyengetve s lazán hagyjuk. Feketefenyő ültetésénél a gödör talaját csupán megforgatjuk, mert a kiásott gödröt ültetés előtt betemetjük, melynek közepén e célra készített, fölül 7 cm széles fokkal bíró, 35 cm hosszú nyéllal ellátott ékkel, vagy közönséges ásónak előre és hátra való mozgatása által való földbe süllyesztésével, az éknek megfelelő mélyedést csinálunk s ezen mélyedésbe helyezzük el a feketefenyőcsemetét, gyökereit gondosan eligazítva; lapos, elég erős és 40—45 cm hosszú fa- vagy vasékkal a homokot a csemete gyökeréhez

szoritjuk. Ügyelni kell arra, hogy a csemetét oly mélyre helyezzük, mint a csemetekertben volt.

A jövő évben a kellőleg föl nem ujult területek s a nem sikerült ákáczosok egy része nagyobb arányokban fog beerdősíttetni az erre a célra előkészített, iskolázott csemetékkel. Szegeden a fenti célból a beerdősítendő területeken 10 mozgó csemetekert telepített, melybe 200.000 darab csemete van eliskolázva.

Csemetenevelés. Ákác-, fehérynár-, kocsányos tölgy-, amerikai és magas kőris-, szil-, feketefenyőcsemetéket magról nevelünk, kanadai-, jegenyenyárt és kaspi fűzet dugványokról.

Tekintve, hogy az ákáczcsemete már első évben igen nagy méreteket ér el, fatestének s erőteljes gyökerének felépítéséhez igen sok tápanyag szükséges. Egy kat. hold homoktalajon termelt egyéves csemeték sulya levél nélkül, gyökérrel mintegy 1850—2060 *kg*-t tesz ki.

Igy fentiek folytán igen kívánatos a csemetekertet erőteljes talajon telepíteni s így is legalább minden 4—5 évben változtatni. Az ákáczcsemetével kiélt talajt ezen csemete nevelésére mesterseges trágyázással alig-alig lehet alkalmassá tenni, sőt a 4—5 évig teljesen pihentetett talajban sem lehet kifogástalan minőségű és mennyiségű ákáczcsemetét nevelni.

Általában jó talajon 100 koronás kat. holdankénti haszonbér mellett olcsóbban lehet csemetét nevelni, mint közepes ingyenes talajon.

Homokon telepített csemetekertek talaja bármily csemete részére 60—65 *cm* mélyen forgatandó, taraczk- és perjegyökerektől megtisztítandó, a lefordított gyephant szétvágandó s rája legalább 20 *cm* vastag homok hányandó az alsó gyökér- és magmentes homokból, hogy a gyomok fel ne verődhessenek. Kötött, erőteljes talajon ákácsmagvetéshez elég a mély őszi szántás is s esetleg egy tavaszi sekély szántás.

Az ákácsmagot 50 *cm* sortávolság mellett felül 8—10 *cm* széles, 6—8 *cm* mély hornyokba vetjük, s vetés után a hornyokat betemetjük. Egy kat. holdra legfeljebb 32 *kg* magot vetünk forrázatlanul vagy forrázva; utóbbi előnye, hogy elég nedves talajban a mag három nappal előbb s arányosabban kel, hátránya, hogy száraz időjárás mellett a mag egy része elpusztul.

Különös gond fordítandó az ákácztetés tisztántartására, ép azért 3—4-szer gyomlálendő és kapálendő. Erőtlen, kötött, friss törésű talajon kat. holdanként 150—180 ezer darab egyéves, erdősisítésre alkalmas csemete nevelhető, homoktalajon csak 80—100 ezer darab.

Fehérnyár- és nyircsemetének a talaj mindig megfordítandó, kötött talajon azonban csak 35 centiméter mélyen.

Mindkét magérés után azonnal elvetendő: a fehérnyár május hó, a nyir július hó első napjaiban. Alkalmazható sorosvetés is, de sikeresebb a taljvetés.

A fehérnyárfa magszedés után pár napig vékonyan elterítve hagyatik, harmadnap a magot elvetjük olyképp, hogy a felforgatott s apróra elgereblyézett ágyak mindkét oldalára egy-egy munkást állítunk, kik balkezükkel egy közös rostát tartanak, amelyben az elvetendő barkás mag van; most jobbkezükkel a rostán lévő barkás magot annak fenekéhez dörzsölik s midőn a rosta alatti területen elég mag van, tovább haladnak, megismételve az előbbi műveletet, míg az összes ágyak be lesznek vetve. Vetés után a magra 0.5—1 cm vastagon homokkal kevert korhanytrágyát szórunk, e fölé pedig lehetőleg apró, csépellt szalmát teszünk, mely részben árnyalóul szolgál, részben pedig arra, hogy az apró magot és korhanytrágyát a locsolással helyéből ki ne mossuk.

Nyirfamagvetésnél a talaj előkészítése úgy történik, mint a fehérnyárfánál, tekintve azonban, hogy ennek vetésénél már sokkal erősebben süt a nap, az ágyak árnyalóval láttandók el. Eczélből minden második ágy közé, vagyis 240 cm-re közönséges nádfalat készítünk, melynek oldalárnyéka a talajt nem engedi oly hamar kiszáradni, részben a kelő gyenge csemetét a nap heve ellen több órán át védi.

Vetés előtt a magéréséről olyképp győződünk meg, hogy folyóvízzel telt pohárba teszünk az érettnak gondolt magból egy barka termését; ha érett, akkor 4—5 nap múlva kezd csirázni a mag, a vetést ekkor meg lehet azonnal kezdeni, ami leginkább július hó első napjaira esik.

A magot kézből az ágyakra szórjuk s ép oly takarást adunk az elvetett magra, mint a fehérnyárfánál tettünk.

Az elvetett magot úgy a fehérnyárfánál, mint a nyirfánál

legalább három héten át reggel és este meglocsoljuk, később csak reggel korán vagy este későn.

Az ágyak vakondturás ellen megvédendőek olykép, hogy 32 cm széles deszkákkal vesszük körül az ágyakat, az elfektetett deszkából 25 cm a földbe sülyesztetik, 7 cm pedig kiáll.

A vetések a gyomosodás ellen gondosan védelmezendők, őszi pedig a gyenge csemete száraz lombbal a felfagyás ellen betakarandó.

Költségelőirányzat

1 ha = 10.000 m² területű homoktalaju ákáczcsemetekert 1 évi üzemköltségeire.

Tételszám	A munka és anyag megnevezése	Részletesen		Tételenként	
		előirányzott			
		költség			
		nap-szám	K	f	K
1.	Földforgatás 60 cm mélyen 1000 m ² -ként 15:00 K	—	150	—	150
2.	Ákáczmagvetéshez magszükséglet 1000 m ² -ként 6 kg, 8000 m ² -re 48 kg à 1:2 K	—	57	60	—
	48 kg ákáczmag szállítása vasuton és tengelyen	—	5	—	—
	A magvetés lezalmázásához csévelt szalma beszerzés és szállítás 1000 m ² -ként 5:00 K	—	40	—	—
	Ákáczmag vetése és szalmázása 1000 m ² -ként 3 napszám à 1:40 K	24	33	60	136
3.	2000 m ² területen 55.000 darab gyenge ákáczcsemete iskolázása 1000 darabonként 80 fillér	—	44	—	44
4.	Tavaszi vetés és iskolázás:				
	I. gyomlálása és kapálása 1000 m ² -ként 3 napszám à 1:40 K	30	42	—	—
	II. gyomlálása és kapálása 1000 m ² -ként 2:5 napszám à 1:80 K	25	45	—	—
	III. gyomlálása és kapálása 1000 m ² -ként 2:0 napszám à 2:00 K	20	40	—	—
	IV. gyomlálása és kapálása 1000 m ² -ként 1:5 napszám à 1:80 K	15	27	—	154
5.	Csemetekertőrzés	—	6	—	6
6.	Telepitési költség törlesztésére (csemetekert-körülárkolás) (5 év alatt 5% mellett) egy évi részlet	—	8	17	8
7.	A csemetekert évi hasznobére	—	52	—	52
	Összeg	—	550	37	550

Ezen területen rendes időjárás mellett fenti költséggel termelhető mintegy 240.000 darab ákáczcsemete, melyből erdősitésre alkalmas leendő 140.000 darab.

A fehérfenyőcsemeték 5—20%-a még a vetés őszen erdősítésre kiszedhető, a többi pedig átiskolázandó. A nyírfacsemeték azonban a következő évben helyben hagyandók, csak a következő őszzsel szedendők ki, midőn 40—45% erdősítésre alkalmas lesz, a többi pedig átiskolázandó.

Miután a többi itt tenyésztett csemeték nevelése az általánosítól nem tér el, tárgyalását feleslegesnek tartom; mégis meg kell azt jegyezni, hogy feketefenyőcsemetéknél a világossághoz való szoktatás céljából az átiskolázás okvetlen szükséges. Az átiskolázás legsikeresebben két éves korban foganatosítható, az egy éves csemeték még kevésbé nélkülöznek, a vetésben sűrűbb állásban lévő egyedek, egymásra gyakorolt árnyékolást.

Míg az iskolázatlan 2—3 éves fenyőcsemetéknek az erdősítésnél csak 35—40%-a ered meg, addig az iskolázott három éves csemetéknek hasonló viszonyok mellett 90%-a foganzik meg.

Költségelőirányzat

1 ha = 10.000 m² területű kötött talaju akáczcsemetékert 1 évi üzemköltségeire.

Tételszám	A munka és anyag megnevezése	Részletesen		Tételenként	
		előirányzott			
		nap-szám	költség		
K	f		K	f	
1.	Szántás 15 cm mélyen kétszeri boronálással 1000 m ² -ként 2:00 K	—	20	—	20
2.	Ákácsmagvetéshez magszükséglet 1000 m ² -ként 6 kg, 10.000 m ² -re 60 kg à 1:2 K	—	72	—	—
3.	Ákácsmag elvetése és betakarása 1000 m ² -ként 5 napszám à 1:40 K	50	70	142	—
	I. gyomlálás és kapálás 1000 m ² -ként 4 napszám à 1:40 K	40	56	—	—
	II. gyomlálás és kapálás 1000 m ² -ként 4 napszám à 1:80 K	40	72	—	—
	III. gyomlálás és kapálás 1000 m ² -ként 3 napszám à 2:00 K	30	60	—	—
	IV. gyomlálás és kapálás 1000 m ² -ként 2 napszám à 1:80 K	20	36	224	—
4.	Csemetékertörzés	—	6	—	6
5.	A csemetékert évi hasznobére	—	140	—	140
	Összeg	—	532	—	532

Ezen területen rendes időjárás mellett termelhető mintegy 300.000 darab akáczcsemete, melyből erdősítésre alkalmas 210.000 darab.

Erdőápolás. A talajnak az ültetéshez való gondos előkészítése az ültetésnél tárgyaltatott.

Következő ápolási munkálat az elültetett ákáczcsemetéknek töre vágása. Az ültetés őszt követő tavasszal az ákáczcsemetéket, hogy fogamzásuk biztosabb legyen, a talaj fölött 6—8 *cm* magasságban töre vágjuk. Tekintve azonban, hogy közvetlen a föld felett lévő sebeken a korhadás csirái könnyebben települnek meg, több év óta kísérletet folytatok megfelelő eredménnyel a csemetéknek 50—60 *cm* magasságban való csonkításával. A fogamzás eddigi kísérleteknél kifogástalan, a vékonyabb részen ejtett seb könnyebben beforr, korhadást előidéző gombaspórák kevésbé telepedhetnek meg; a föld feletti rész 50—60 *cm* magasságban 2—3 éves lesz, így a nyul is kevésbé rágja körül, közvetlen a föld felett elágazás ritkábban fordul elő, ami a nyeséssel eszközölt ápolásnál igen fontos szerepet játszik.

Hogy a gyöktőnél fellépő korhadás ellen való védekezés nem felesleges, indokoltá teszi azon tény, hogy a mélyen törevágott csemetékkel telepített erdőkben elnyomott fák 35—40%-a a gyöktő felett korhadt, mely korhadás a törevágás sebéből eredőnek látszik.

Az elültetett akáczcsemeték a nyár folyamán megegygyeltetnek, a gyöktőből kihajtott galyak közül az erősebbet meghagyjuk, a többi eltávolítjuk, vagy ha egy hajtás van, annak oldalgalajait feltisztítjuk. Ezen feltisztítás alkalmazható a csonkításnál is. Ezen munkálat holdanként 2 koronába kerül.

Előnye, hogy közvetlen a föld felett lévő galyak fejlődését megakadályozzuk, melyekhez a munkás nyesésnél alulról hozzáférni nem tud s így felülről vágva, a galyat lehasítja; de ha sikerül is a levágás, a megmaradó csonk berepedezik s beforrása hosszú ideig tart s nem tökéletes. Hátránya, hogy a fiatal egyéves hajtásokban a nyul a körülragással igen sok kárt okoz, különösen hideg telek alkalmával.

Miután az akácza galyát nehezen veti le s visszaszerző képessége a gyökérhez való közelséggel növekedik, másrészt mivel a tápszegény talajon a sűrűbb ültetés nem alkalmazható, a törzsecskén elég nagyszámban előtörő erőteljes galyak törzsképzés

czéljából ültetéseknel 3—6—9—12., sarjerdőnél 2—4—6—8—10. évben lenyesendők.

A nyesés olykép történik, hogy éles fejszével vagy kasza-fűrészsel az oldalhajtásokat eltávolítjuk, ügyelve arra, hogy nagy ágcsomkok ne maradjanak s viszont a törzs meg ne sértsék. Szabályos nyesésnél a galy tövét körülfogó gyűrű meghagyandó. Első nyesésnél elég, ha a korona $\frac{1}{4}$ -ed része marad meg, másodiknál $\frac{1}{3}$ -ad része, harmadiknál $\frac{1}{2}$ -ed, negyediknél $\frac{2}{3}$ -ad része.

Ugyanis minél magasabb az ákácza, annál kevesebb a reprodukciója a koronában, így a mesterségesen eltávolított koronát nem bírja pótolni.

Sarjerdőknél fenti műveleteken kívül első két évben a felesleges hajtásokat mind eltávolítjuk, csak 3—4 erőteljes egyedat hagyunk meg egy tuskón vagy gödörben; az aljnövetet (kétéves sarjakat) azonban minden nyesésnél eltávolítjuk, mert igen sok tápanyagot rabol el a fának meghagyott egyedektől.

Az elnyomott és beteges egyedek áterdőlésképen ültetéseknel 8—11. és 15-ik évben, sarjerdőnél 7—11. és 15-ik évben szedetnek ki.

Ezen használat azért nem végezhető a nyeséssel, mert az áterdülés által keletkezett hézagok a nyesés által megsebezett fák koronájánál, az Alföldön előforduló gyakori szelek által való letörését, igen elősegítik.

A 15 éven felüli ákáczerdőkben csak a száraz vagy széltörött fák eltávolítása engedhető meg.

Erdőkárosítások. Az emberek által okozott károsítások aggodalomra nem adnak okot, bár az erdők jórésze tanyákkal van körülvéve, fatolvajlások elég gyéren fordulnak elő. A fának rosszakaratu megrongálása szintén ritkább, leginkább a karácsonyi ünnepek előtt fordulnak elő farongálások a feketefenyvesekben.

Károsításokat eszközölnek a buzérgyökér (*Anchusa tinctoria*), fenyér (*Andropogon Ischaemum*), élesmosó (*Andropogon Gryllus*), továbbá a *Gypsofilla paniculata* gyökerének szedése által.

Alomtűzek gerjesztésével is okoznak kárt, melyek száraz nyáron elég gyakoriak. Nagyobb terület azonban nem szokott áldozatul esni.

Legeltetési kihágás legsűrűbben fordul elő, ezek közül is a birkalegeltetés gyakoribb. Oly helyeken azonban, hol a legelő jószág a fában, illetve csemetékben is kárt tehet, a ritkább esetek közé tartozik, inkább véletlenségből származik, mint öntudatos legeltetésből.

Az erdei kihágások legpontosabban tárgyaltnak le s felmentő ítélet a legritkább esetek közé tartozik. A birságok és kárterítés behajtását a rendőrkapitányság foganatosítja.

Az ákáczosokat régebben úgy ismerték az Alföldön, mint amelyek a rovarkárosításoktól mentek; minél inkább honosul meg azonban az Alföldön, annál inkább szaporodnak el rovarrellenségei is.

Első helyen említendő meg, mely legnagyobb mértékben lepi el az ákáczosokat, a paizstetű (*Lecanium robiniarum Douglas*); leírása közismert lévén, csak annyit jegyzek meg, hogy ezelőtt mintegy három évvel egyes erdőrészekben fejlődésében rendellenességet tapasztaltam, amennyiben fejlődése a rendestől mintegy két hónappal eltolódott; miáltal lehetővé vált, hogy nem a múlt évi, hanem az azon évi galyakon telepedett meg. Ezen rendellenesség 1910. évben majdnem általánossá vált, úgy hogy a tömegesen fellépő paizstetük 85%-a volt rendellenes s csak mintegy 15% rendes fejlődésű. Ez évben tapasztaltam először, hogy a burgonya szárát tömegesen lepték el, új gazdanövényeken pedig bab, napraforgó (*Helianthus annuus*), csikófarkkóró (*Erigeron canadense*), csalán (*Urtica urens*), vizebszőlő (*Solanum Dulcamara*), vadkender (*Cannabis sativa*), aczat (*Cirsium arvense*), turbolya (*Torilis antriscus*), vadspárga (*Asparagus officinalis*) szárán találtam.

Ez évben azonban a múlt évinek Szegeden csak mintegy 20%-a található, a rendellenes időben fejlődött paizstetük ivadéka legnagyobb részben elpusztult.

A paizstetük ellen alkalmazott mesterséges védekezések nem bizonyultak elég sikereseknek.

A rovarvilágból ellenségei a *Crizopa*, *Anthrribus varius* és *Coccinella septempunctata* álczája. Ezelőtt mintegy 16 évvel örgróf Pallavicini Sándor homoki erdejében egy gomba ellenségét találtam, a *Cordiceps clavulata*-t, mely ugyanazon évben a paizstetük igen nagy százalékát támadta meg.

Bár a paizstetű első fellépte alkalmával az ákáczos erdők

birtokosait és a szakembereket nagy aggodalomba ejtették; az évek hosszú során tapasztalt tényekből bebizonyítottnak látszik, hogy az ákác-pajzstetű a fa pusztulását csak egyéb, a tenyészetre károsan ható tényezők közreműködésével segítheti elő.

Tömeges fellépése által is megfelelő talajon telepített akácokban csak tömegveszteséget okoz, amennyiben a kileveledzést 2—3 héttel hátrább tolja s a levélrügyeknek 30—40⁰/₀-a nem hoz levelet, s a sok tápanyag elvesztése folytán kellőleg be nem érett, korompenészszel (*Fumaga*) megtámadott galyak, elszáradnak.

Kendermagbogár (Peritetus familiaris). Némely évben igen nagy mennyiségben jelenik meg, a fiatal fák és kiültetett akác- és nyírfacsemeték rügyeinek lerágása által okoz kárt. Ezen bogár tavasszal közvetlen a rügyfakadás előtt bujik elő a homokból, azonnal a galyra megy s a felső rügyeket teljesen kirágja, a nyírfacsemeték ennek következtében el is száradnak, míg a fiatal akác-fák és csemeték zöldülése 3—4 héttel késleltetik. Május hó közepén ugyanazon törzsön találtam teljes levél- és virágdíszben lévő galyat, s ugyanazon fa kendermagbogár által megtámadott galya még teljesen kopasz, leveletlen volt.

Védekezést ellene nem ismerünk, mert még a rovar fejlődése is ismeretlen.

Porkukac (*Agrotis vestigalis*). Száraz tavasz és nyáron elég nagy számban szaporodik el. A kukac közvetlen a homok alatt rágja ki az ákác-csemete kérgét és háncsát; ha a szél a laza homokot a csemete gyöktövérről elhordja, a kukac is lejjebb halad, úgyhogy 4—6 *cm* hosszú szakaszon is megrágja a csemetét. Rágása nem homoru alakú, mint a pajodé, hanem a göröngyös föld felszínéhez hasonló.

Tigris- vagy kalló-cserebogár (*Melolontha fullo*). Miután pajodja négy évig él a földben s igen nagyra nő meg, sok kárt okoz a fiatal csemetékben, de mégis legtöbbit a nyírfafültetésekben tesz. A pajodrágás következtében 15 éves nyírfát is találtam elszáradva.

Kommapaizstetű (*Mytilaspis linearis** *Geoffr.*). Ezen paizs-

* Részletes leírását lásd az „Erdészeti Lapok” 1897. évi IV. füzetében. (Irta: Kiss Ferencz.)

tetű a nyárfajokon és kaspi fűzön fordul elő, leginkább azonban a szürkenyárfát (*P. canescens*) támadja meg.

Ezen paizstetű, amely fán tömegesen lép fel, biztosan meg is öli.

Miután a szaporodása sokkal korlátoltabb az ákáczipaizstetűnél, a megtámadott egyedeknek áterdőlésképpen való kiszedésével s az erdőből való eltávolításával elég sikeresen lehet ellene védekezni.

A *Mytilaspisokkal* együtt előfordul még az *Aspidiotus spurcatus* Sign., mely előbbinek romboló munkáját segít befejezni.

Rovarellensége a *Coccinella septempunctata* álczája.

Boarmia crepuscularia Hbn., s ennek abberacioja *deffessaria* Fr. Az ákáczfán fordul elő, ennek leveleit pusztítja a hernyója. A lepke éjjeli állat. Röptávja 40 mm, színe szürkés-hamvas bronzba játszó fényvel, felső szárnyán két sötétebb pávaszem. Szárnyszélei hegyes pikkelyekkel, melyek selyemszörökhöz hasonlók. Torhossza 13 mm, torközépen mérve 2.5 mm vastag szárnyak alsó fele piszkos-ezüstös színű. Két 8 mm hosszú, két oldalán rozsdásbarna, fésűs tapogatóval, melyek a homlokon felül a két nagy sötét-barna szem között ülnek. Hernyója zöldes sárga-barna színű, augusztus hó közepe után bábozódik be a lomb alatt 1—2 cm mélyen. Tömeges fellépésével az ákáczfák levelének lerágása által lesz káros. Mult évben egyes erdőrésztetekben a lomb 60—70%-át rágtá le.

Nematus septentrionalis L. Levéldarázs, álczája a nyírfa leveleit pusztítja. A tojásból való kibuvás után mintegy négy hétre teljesen kinőnek, amidőn a földre ereszkednek le, ott aztán abba sekélyen befuródnak, maguk körül gubószerű fonadékot szőnek s úgy telelnek át, mire aztán tavasszal ismét megjelennek a levéldarázsok, melyek párosodnak s a nőtény 120—150 petéjét előbb felfürészelve mintegy a levelek ereit, oda letolja.

Nyárfacinczér (*Saperda carcharias* és *populea* L.). A kanadai nyárfát támadja meg álczája s azt annyira összelyuggatja, hogy a megtámadott fiatalab fa a szeleknek nem tud ellentállni, hanem letörik.

Lophyrus rufus, *Retinea budiana*. Mindkettő az erdeifenyőkön fordul elő, előbbi különösen nagy számban szokott fellépi.

Etiella Zinckenella Tr. Mint új, eddig ismeretlen károsító lépett fel ákáczosainkban, melynek hernyója az ákác magját

pusztítja s némely évben oly nagy mennyiségben lép fel, hogy a magtermés majdnem teljesen áldozatul esik neki. Az 1895. évi magtermésnek 95⁰/₀-át pusztította el, úgyhogy a megmaradt 5⁰/₀ gyűjtése oly költséges lett volna, hogy ez évben az ákáczmag gyűjtéséről az Alföldön le kellett mondani.

Az *Etiella Zinckenella* a molylepkék (*Tineidae*) családjába tartozik. A lepke testhossza 8—9 mm, szárnyterjedelme 18—20 mm, mellső szárnya 8·8—9·8 mm hosszú, 3 mm széles, míg hátsó szárnya csak 5·7—6·2 mm hosszú s 7 mm széles.

A mellső szárnyak ezüst-szürkés színűek, csupaszok, csak belső szélükön fedik ezüstsínű hosszukás pikkelyek, míg a hátsó szárnyak egészen fedvék ez utóbbi pikkelyekkel.

A hátsó szárnyak végei kissé sárgába játszó, selyemfinomságu hosszú rojtokkal vannak szegélyezve.

A szárnyak pihenés alkalmával házfedéalakuan állanak.

A lepkék nappal olyformán pihennek a levél és hüvely nyelén, hogy szárnyaik végével átfogják a levél- vagy hüvely-nyelet, s ezen s hátulsó lábaikra támaszkodva, majdnem oly helyzetben vannak, mint az ülő kutya, csakhogy itt a levélnyel és a lepke által bezárt szög hegyesebb.

A nőtény lepke erősebb, mint a him, potroha másfélszer oly vastag.

Petéit a fiatal ákáczhüvelyekre ragasztja. A peték világos-sárgák, majdnem fehérszínűek. Alakjuk gömbölyű, találtam azonban tojásdad alakú, két végén kissé hegyes petéket is. Vastagsága a közepén 0·1 mm, hossza 0·8 mm.

Hogy egy lepke hány petét rak, nem tudtam megállapítani, egy teljesen kifejlődött nőtényt azonban fölvágtam s belőle nagyobbára köles-szemalaku 9 petét szedtem ki.

A peterakást június hó első felében végzik; az ákáczhüvelyekre ragasztott petékből 6—8 nap múlva kikel a 0·7 mm hosszú s 0·1 mm vastag hernyócska, amely azonnal berágja magát az ákáczhüvely belsejébe, hol a fejlődésben lévő magból táplálkozik.

Az egynapos hernyócska színe világos sárgás-fehér, feje barnás-fekete, a nyakvért feketés-szürke; egyhetes korában a hernyó

színe piszkos-fehér vagy feketés-szürke, feje, a nyakvért és az első három láb teljesen fekete.

Az első vedlés után azonban a nyakvért szürkés-fekete, a fej kevésbé szürkés lesz s a fej és nyakvért között fehér választóvonal látható; az utolsó vedlés után a fej és a nyakvért szépiasárga színt nyer s ekkor lesznek láthatóvá a léglyukak.

A kifejlett hernyócska színe zöldes- vagy lilakékszinű, előbbi szín mellett a test hosszában 5 lilaveres sáv látható.

A hernyócska 6—8 napos korában 3 mm hosszú és 0.6 mm vastag; az első vedlés után már 4 mm hosszúságot s 1 mm vastagságot ér el, a teljesen kifejlett hernyó pedig 13—15 mm hosszú s 2 mm vastag.

A hernyócska az akáczhüvelyre rakott petéből június hó második felében kel ki s augusztus hó 20-ika körül begubózza magát.

A teljesen kifejlett hernyócskák a földben lomb vagy korhadék alatt, homoktalajon 1 cm mélységben gubózzák be magukat.

A gubó színe, ha üregben történik a begubózás, fehér, homokban azonban a szálakat összeragasztó anyag a homokot is a coconra ragasztja, úgyhogy a gubó a talajjal egyszínűvé válik, ami a föltalálását kissé megnehezíti.

A cocon alakja tojásdad, végén kissé kihegyesedő, majd tompa, hossza 7 mm-től egészen 11 mm-ig, vastagsága 4.8 mm-től 6.2 mm-ig terjed, aszerint, amint a begubózott hernyó nagyobb vagy kisebb volt. A coconból a lepkék rendszeren június hó első felében bujnak elő, sok hernyó azonban még a nyár folyamán alakul át bábbá s lepkévé, melyek még az évben újból petét raknak az akáczhüvelyre.

A hernyócskák az akác magjával táplálkozván, elszaporodásuk alkalmával ebben igen nagy kárt okoznak, nemcsak azáltal, hogy a magot felfalják, hanem a hüvelynek összelyuggatása által a magérést is akadályozzák; a megtámadott hüvelyekben a mag szárazabb, mint ugyanazon fán az egészséges hüvelyben. Tehát erőltetetté lesz az érés.

Egy-egy hüvelyen 8—9 eliptikus lyukat is olvastam meg, melyeknek nagyobb tengelye 2 mm, kisebb tengelye 1.5 mm volt, az egynapos hernyó azonban oly kisméretű lyukat rág, hogy

az szabad szemmel alig látható. A hernyócska addig, míg méretei megengedik, hogy ákáczhüvelyben egyik magról a másikhoz menjen, nem jön ki a hüvelyből, később azonban, midőn nagyobb kezd lenni, minden szem mag elfogyasztása után új lyukat rág, melyen kibujik a hüvelyből, s újat, amelyen ismét bebujik.

Hogy fogalmat alkothassunk a hernyó károsításáról, feljegyzem az Uj-Szegedről hozott ákáczgalyakon talált károsításokat.

A kérdéses galyakon 176 hüvelyt találtam, amelyek közül azonban csak 11 volt ép. A hernyócskák csak 0·07°/_o-át kimélték meg a magnak.

Ebből látható, hogy igen figyelemre méltó az a kár, melyet az *Etiella zinckenella* hernyója okoz, különösen ott, hol az ákáczmag szedése nagyban divik s a szegény embereknek téli munkát nyújt.

Az 1895. évben a szegedi m. kir. állami erdőhivatalhoz tartozó mintegy 22.000 kat. holdnyi ákáczosban a mag úgy elpusztult, hogy gyűjteni egyáltalában nem lehetett. A következő évben már kisebb mértékben lépett fel a baj, az 1898. és 1899. évben a károsítás még alább szállott.

Ugyancsak 1895. évben a városban lévő akáczfák sokkal kisebb mértékben voltak megtámadva, mint az újszegedi fák, mert itt a bebábozódáshoz alkalmas hely nem igen volt, keményre tiport földbe vagy kőburkolat közé a hernyók nem tudtak behatolni.

Az akáczfán kívül találtam az *Etiellát* a *Colutea arborescens* L gyümölcsében s a Pusztaszerre 1895. évben behozott erdei borsóka *Latyrus silvestris* L. hüvelyében, és pedig utóbbit oly nagymértékben támadta meg, hogy további tenyésztése emiatt igen nagy nehézségekbe ütközött volna, mert a szaporításhoz szükséges magot vagy éppen nem, vagy csak nagy költség mellett lehetne gyűjteni.

Mint a legtöbb állatnak, úgy ennek is megvan a maga élősdije, amely a Brachonidákhoz tartozik, s ez a *Phanerotoma dentata* Pauzer. Ez a darázsfaj az *Etiella* hernyóba, midőn az az egyik magtól a másikhoz menve a szabadba jut, petéjét belerakja s a hernyóból nem lepke, hanem darázs fejlődik ki.

Ezen élősdie leginkább a dorozsmai határban lévő ákáczfákon lépett fel; az innét hozott s július hó 25-én ákáczhüvelylyel együtt üvegbe tet 17 drb. hernyócskából csak 3 lepke fejlődött, míg a többi 14-ből Brachonida repült ki.

Évenként kétszer szaporít; a legelső darázsokat augusztus hó 17-én találtam, de ugyanebben az évben október 22-én is láttam.

Előbbi adatok szerint az *Etiella* 79⁰/₀-át pusztította el darázs; miből kivihető, hogy ez az élősdie eléggé figyelemre méltó ellensége az akáczmagot pusztító hernyócskáknak.

A múlt évben oly nagy és általános volt az *Etiella* károsítása, hogy helyenként a mag 99⁰/₀-át pusztította el. Egy galyról szedett 76 hüvelyben volt 9 jó szem, 579 darabot pedig megevett az *Etiella* hernyója.

Fenti károsítás folytán az akáczmag ára 300⁰/₀-kal emelkedett ez évben.

Ha a pusztításnak mielőbb véget nem vet a természet, akkor az akáczmagszükségletek beszerzéséről az 500 méter tengerszín felett lévő akáczosokban kell gondoskodni, hol az *Etiella* már kevésbé lép fel.

Nagy vinczellérbogár (*Otthiorrinchus ligustici*). Ezen rovarnak lárvája az akáczcsemete gyökerének megrágása által válik károsóvá.

A lárva közvetlen a föld színén, néha kissé efelett kezdi meg-rágni a gyökeret, illetve a gyöktőt; a rágás a föld színétől mintegy 20 cm mély területre terjed ki, mely mélységben úgy a fő-, mint az oldalgyökereken található rágás.

A lárva rágása behatol a fás részig, nem képezve összefüggő egészet, mint a kalló cserebogárrágás, hanem kisebb-nagyobb önálló sebeket képez a gyökéren; mintha kóstolgatná a táplálékot. A megtámadott gyökérfelület hasonlít a porkukacsz által okozott rágáshoz.

Az ujszegedi csemetekertnek, mely eléggé kötött áradmánytalaj, azon részében, mely homokosabb 1906. évben mintegy 800 négyzetöl területen a csemeték 25—30⁰/₀-át hasznavehetetlenné tette ezen lárva.

A kártétel abban mutatkozott, hogy azon csemeték, melyeket fiatalabb korban közvetlen a föld felett megrágott a lárva, vagy elszáradtak, vagy a szél által lehajtva majdnem a földön kuszva silylődték.

Az erősebb csemeték nem pusztulnak el a rágás következté-

ben, növekedésben azonban visszamaradnak az egészségesektől; s a számtalan gyökérseb miatt kiültetésre alkalmatlanná válnak.

Nyárfa- és fűzfazománka (*Chrysomela populi* és *tremulae*). Mindkettő különösen a csemetekertekben okoz kárt nyár és fűzön, utóbbi azonban a fűzdugványtáblákban is figyelemre méltó kárt okoz.

Chaetoforus populeus. Ezen levéltetvek a csomoros nyárfa fiatal zöldhajtásainak tápnedvét szívják; erős vastag szívókáikkal nagyobb sebeket ejtenek az ágacskákon, minek következtében ezek el is száradnak.

Ellenségük *Coccophagus scutellaris* Ness. E parányi kis darázs petéit a tetübe rakja s azt elpusztítja.

Chaetoforus versicolor. A levéltetvek e faja a szürke nyárfa levelein, ritkábban a fiatal ágain s a mag barkáin fordulnak elő. Színe éppen olyan zöld, mint a szürke nyárfamag kupacsa.

Ugy ezen, mint előbbi tetü által megtámadott farészek édes, kissé ragadós mézgaszerű izzadmánnyal szoktak fedve lenni. Rovarellenséget ennél nem találtam.

Ákáczevél-tetű (*Aphis laburni*). Az ákáczfák idei hajtásainak a végén, levelein s a maghüvelyeken fordul elő. A múlt évben nagyszámmal jelentkezett, s az idei ültetésekben s a magtermésben figyelemre méltó károkat is okozott. A fiatal hajtásokat, leveleket s maghüvelyeket szívókájával megszurja s ezek nedveit kiszívja, ennek következtében az erősebb hajtások s levelek összezsugorodnak, nem nőnek, a fakadó hajtások pedig teljesen leszáradnak, úgyhogy a gyengébb csemeték el is pusztulnak; az ákác maghüvelyeinél pedig nem ritka az az eset, hogy a megtámadtatás miatt 8—10 hüvely helyett csak 1—2 fejlődik ki a virágból s hoz magot.

Grylotalpa vulgaris L. Feketefenyő, fehérnyár- és nyirmagvak soros vetésénél a felturás által sok kárt okoz a csemetékben; különösen öntözött és trágyázott területen.

Gombabetegségek: *Lophodermium (Hysterium) Pinastri* (Schrod). A gombák közül ez tesz legészrevehetőbb kárt; mert itt az Alföldön minden kora feketefenyőn található. Ha már a csemetekertben fellép, akkor a megtámadott csemetéket legjobb megsemmisíteni, mert kiültetés után a beteg csemeték közül alig ered meg egy-

pár 0/0. Már kiültetett 3—4 éves vagy idősebb fácskákat ezen gomba edigelé itt nem pusztította el.

Csemetekertekben július hó elején 1·50/0-os és augusztus hó elején 20/0-os bordói oldattal való permetezéssel sikerrel lehet ezen gomba ellen védekezni.

Melampsora Hartigii. Leginkább a kaspi fűzön fordul elő, de megtámadja kisebb mértékben a szürke nyárfa fiatalabb leveleit is. Előbbi fanemen oly mértékben fellép némely évben, hogy július hó végén a fácskák teljesen lehullatják leveleiket és új leveleket hoznak.

Kocsányos tölgycsemetéken, valamint nagyobb fák fiatalabb hajtásainak a végén és levelein mult évben nagyobb mennyiségben lépett fel a lisztharmat (*Oidium*). Bár ezen gomba az Alföldön régebb idő óta ismeretes, figyelemre méltó kártétele csak a mult évben volt észlelhető. Fiatal csemeték s a fák fiatal zöld hegyei és levelei a gomba folytán elszáradnak, vagy ha nem, beérni nem tudván, elfagynak.

A gomba ellen csemetekertekben kénporozással lehet védekezni. Az első porzást legalább május hó első felében, a második június hó közepe után foganosítandó.

Gloesporium populi Desm. A szürke nyárfa levelein lép fel május havában. Szélcsendes helyeken, zugokban, némely évben nagymértékben lép fel. A beteg levélen először fekete pont látható, mely annyira nagyobbodik, hogy az egész levél megfeketedik s összekunkorodik; máskor azonban csak a levél egy része feketedik meg. A megtámadott levelek június hóban lehullanak.

Septoria currata Rob. et Br. Az ákácza levelein fordul elő, leginkább a levelek oldalán, ritkábban a hegyén, de mindig a levelek szélén mutatkozik először a barnulás és száradás. A gomba miczéliumai az epidermisz-sejteknek szétroncsolása által a leveleknek teljes, de legtöbbször csak részleges elszáradását okozza.

A gombostüfe alakú kicsi sporangiumok 0·1—0·15 mm hosszú nyeleken a levél alján vannak elhelyezve, legtöbbször egyenként s csak igen ritkán kettesével; a sporangium és nyele kávébarna.

Gloesporium nerviseqium Fuck. A platánfákon fordul elő, miczéliumai a levél és hancsszövetet intercelluláris alakban át- meg

átszövik, miáltal a szövetet szétroncsolják s a megtámadott rügyek, levelek és galyak elszáradását okozzák.

A betegség rügyfakadás után azonnal észlelhető a ki nem bomló rügyeken, ezután pár hétre feltűnően látható a barnuló és elszáradó, még ki nem fejlett levélkéken, később a teljesen kifejlett száraz leveleken s csupaszon álló száraz galyakon.

A gomba pusztítása mintegy két hónapig tart.

Nem ritka az ákáczosokban a törzsek rákosodása sem, s tekintve, hogy ezen ráksebek leginkább a fának leghasználhatóbb részén fordulnak elő, elég érzékeny kárt okoznak.

A fának eladása lemenő szóbeli árverésen.

Irta: *Ney Károly Ede*, cs. főerdőmester.

Fordította: *Krippel Móricz*.

A fának eladása szóbeli árverésen kétféleképpen történhetik, az u. n. felmenő és lemenő árverésen. Az első módnak lényege az, hogy az eladó a fát valószínű értékén aluli kikiáltási árral bocsátja áruba és az eladási ár kialakulását arra bizza, hogy a versenyzők egymásra mind nagyobb árat ígérve igyekeznek a fát megszerezni. A második módnak lényege pedig az, hogy az eladó a fát a valószínű értékén felüli kikiáltási árral bocsátja áruba és az eladási ár olyképen alakul ki, hogy az eladó a kikiáltási árral fokenként addig száll alá, amíg a versenyzők valamelyike a leszálló kikiáltási ár valamely fokát el nem fogadja.

Nálunk csak a felmenő árverés szokásos, de mert a lemenőnek sok jó oldala van, nem vélek fölösleges munkát végezni, amikor Ney Károly Ede cs. főerdőmesternek Metzben erre vonatkozó s a „Forstwissenschaftliches Centralblatt“ 1911. évi augusztus-szeptemberi füzetében megjelent érdekes cikkét (az illetékes tényezők hozzájárulása mellett) szabad fordításban közlöm.

*

Bizonyára az én tavalyi ismertetésem folytán, — amelyeket az erdészeti tanácsnak és a német erdészeti egyesületnek a fa-kereskedelmi kartellmozgalom ellen tartott értekezletein kifeje-

tettem, — rendelte el a porosz kir. földmivelésügyi miniszter 1910 november 18-án kelt III/12707. számú rendeletével, hogy a porosz állami erdőkben kísérletképen oly árverési mód alkalmaztassék, amelyet én már ezelőtt 32 évvel e lapokban a legmelegebben ajánlottam volt, anélkül, hogy mindezideig Elzász-Lotharingián kívül hivet szerzett volna.

Ez az árverési mód az, amelyet a francia erdőkezelésben már jóval 1870. év előtt megkezdettek s tudtommal a rotterdami nagy kávéárveréseknél jelenleg is használnak és amelyet a felmenő (aux enchères) árveréssel szemben „au rabais“-nek neveznek.

Ez eljárás lényege az, hogy az eladandó fatömegért az áruba bocsátó előbb nagyobb árat kér, mint amennyit elérni remél és azután az árral leszáll addig, amig valamelyik versenyző nem jelentkezik, akinek a fát, ha ígérete egyáltalában elfogadható, oda nem adja. A versenyzés lefolyása a felmenő árverésen éppen fordított. Itt a fát ki nem fejezett árral vagy csak hozzávetőleg, árszabály szerint megállapított kikiáltási árral bocsátjuk áruba, az árat a versenyzők egymásra vert nagyobb ajánlatokkal magasra verik s végül az ismert „először, másodszor és harmadszor“ szóval a legtöbbet ígérőnek adjuk.

A lemenő szóbeli árverés lefolyása a következő:

Az árverést vezető tisztviselő pl. 1000 márkára becsült fatömeget, illetőleg részletekben való eladásnál fatömegrészletet kikiáltójával 1300 márka árral bocsátja áruba. Az árubabocsátás olyképpen történik, hogy a kikiáltó jelzi a fatömegrészlet számát, fafaját, választékát, darabszámát és köbtartalmát s aztán kikiáltja: 1300 márka. Ha erre vevő nem jelentkezik, ami gyakorlott eladónál rendes, akkor a kikiáltó az egyszersmindenkorra érvényes, minden versenyző által ismert és a versenytárgyalás helyiségében kifüggesztett szabályzatból gyors egymásutánban olvassa a kisebb ártételeket, a jelen esetben az elzász-lotharingiai sorrendben: 1300, 1270, 1240, 1210 stb. addig, amig egy versenyző „elfogadom“-ot nem kiált vagy az 1000-es számig nem jut, amelynek kikiáltása után az árverést vezető tisztviselő a kérdéses fatömegrészletet „elég“ szavával az árverés alól visszavonja.

Az elzász-lotharingiai főerdészségeknél érvényes fokozat szerint a kikiáltási ár apad

20.000-en felül	500-ával
20.000 és 15.400 között	400 „
15.000 „ 10.400 „	300 „
10.100 „ 7.800 „	200 „
7.600 „ 5.150 „	150 „
4.950 „ 4.050 „	100 „
3.950 „ 3.070 „	80 „
2.990 „ 2.090 „	60 „
2.030 „ 1.590 „	40 „
1.550 „ 1.030 „	30 „
1.000 „ 875 „	25 „
850 „ 750 „	20 „
730 „ 625 „	15 „
610 „ 380 „	10 „
370 „ 205 „	5 „
200 „ 101 „	3 „
98 „ 50 „	2 „
50-en felül	1 „

És e számok a felkészített fának eladásánál (készárueledás), valamint az Elzász-Lotharingiában csak kivételképen, nagyon kedvezőtlen munkáviszonyok között egyes kisebb községi erdők egész vágásainak tövön való eladásánál (tőárueledás) márkát, mértékegységek szerint történő előre való eladásoknál (féltőárueledás) mértékegységekre vonatkozó fillért jelentenek.

Az áruba bocsátott részletet végérvényesen az a versenyző kapja, aki legelőbb ejtette ki az „elfogadom“ szót, ha a többi árubocsátási feltételeknek megfelel és különösen, ha időre szóló fizetés esetén elegendő kezességet tud nyújtani. Szokás azon az áron a fát odaadni, amelynek kikiáltása közben hangzott el az „elfogadom“ szó; azaz szabály az, hogyha a kikiáltó valamely számnak kiejtését már megkezdette, de még be nem fejezte, akkor ezt és nem az előbbi, teljesen kiejtett számot, tekintik elfogadottnak.

Azt, hogy melyik versenyző az, aki először jelentette ki az ár elfogadását, az árverést vezető tiszt állapítja meg és amikor egyszerre többnek a szava hallatszík, ami tömeges fogyasztásnak alá-

vetett fánál gyakori, akkor a kérdéses részletet az egyszerre szóló versenyzőkkel megtartott felmenő szóbeli árverés alá bocsátják, ha ugyanis a versenyzők a részlet odaitélésében meg nem egyeznek.

A lemenő árverésnek elengedhetetlen előfeltétele az, hogy mind az eladó, mind a vevő pontosan kell tudja a fának az akkori piaci viszonyoknak megfelelő értékét, még pedig számba véve a fának minőségét és a vevő költségeit. Ennélfogva ez az árverési mód nem alkalmas a helyi szükséglet kisebb eladásainál, amelyeken a versenyzők legnagyobbbrészt alkalmi vevők, akik csak versenyző társaik ajánlatai alapján határozzák meg, mekkora árat adjanak a fáért. És éppen ennélfogva csak a nagytömegű kereskedelmi árunak eladására alkalmas, amikor főképen fakereskedők és faiparosok kelnek versenyre, tehát szakemberek, akik az értékeléshez szükséges ismeretekkel rendelkezni szoktak.

Éppen ezért feltétlenül szükséges, hogy az ilyen eladási módnál az eladó vagy olyan árszabálylyal rendelkezék, amely neki az egyes részleteknek egyéni minőségük szerinti értékelésnél helyes mértéket szolgáltatson, azaz egyenlő méretű fáknak, pl. vastag tölgy-, bükk- vagy fenyőfáknak belső minőségét kellőképpen tekintetbe vegye, vagy árszabály hiányánál, mint az a porosz és elszász-lotharingiai tömörmértékes eladások idejében még néhány évvel ezelőtt volt, az egy részletbe sorozott fáknak értéke, tekintet nélkül az árszabályra, a valóság szerint megbecsülve vagy megbízható segédjével megbecsülve legyen.

Ha ezt az eladó meg nem teszi, sokszor kellemetlen meglepetések érhetik. Pl. egy 10 *m* hosszú, 72 *cm* kéregnélküli közép-átmérőjű s 3·85 tömörköbttartalmu tölgyzálfa megér ott is, ahol a fáért spesszarti árakat nem adnak, testvérek között tömörköbméterenként 100 márkát, tehát egészben kereken 385 márkát abban az esetben, ha alakja egyenes, hengeres, rostja egyenes és finom és teljesen ép és egészséges. De ugyanilyen nagyságu törzs jól van megfizetve tömörköbméterenként 25, tehát egészben kereken 96 márkával, ha görbe, sudarlós, csavaros, durva rostú és nagy göcsű. Mind az egyenes, mind a görbe szál, ha egészséges volt, tartozott a porosz és elszász-lothairingiai árszabály szerint a II. szálfosztályba és ennek alapján a szálak értéke ez osztály átlagos elért ára szerint, a szokásos 10⁰/₁₀₀ levonása után, egyformán *tm*-ként 40, egészben

154 márka. Ha már most e két szálnak kikiáltási ára árszabály szerint ennek kerekén 40%-al emelt tételével, tehát egyenként egészben 240 márkában volt megállapítva, akkor a jó szálnak kikiáltási ára kerekén 145 márkával volt kisebb, mint e szál valódi értéke. E mellett a kikiáltási ár mellett azonnal jelentkezett vevő és a vevő még szerencséről szólhatott, ha az ajánlat elfogadását egyszerre többen fejezték ki s ennél fogva a fát ezek között felmenő árverésen adhatta el. Ellenben a rossz fának ugyanazon az áron való kikiáltásánál a versenyzőknek általános kacagása hangzott fel a kikiáltó felé, aki nem kevesebb mint 43 számot kellett leolvasson, amíg olyan számhoz nem ért, amelyet a kereskedők megadhattak.

Azonban még helyes árosztályok alakításánál is ajánlatos az óvatosság. Az árosztályok átlagértékek, amelyek igen különböző minőségű és szállítási költségű fáknál elért eredményekből vannak kiszámítva. Pl. két tölgyfarészlet, ha még a jó fák ugyanegy (A) osztályába is tartozik, értékben sokszor még 30%-al is eltérhet, ha az egyik részletben tulnyomó mennyiségben a vastag, jó-minőségű, a másikban pedig vékony és kisebb használhatóságú fák vannak. A hibás fák (B) osztályában ez értékkülönbség gyakran még nagyobb, mert a különböző részletekbe került fák hibásságnak mértéke szerint a részlet használati értéke még nagyobb eltéréseket mutat és mert a silány fánál a szállítási költségek különbségei nagyobb súlyban jönnek latba, mint a jó fánál. Azért a csekélyebb értékű fákból álló részleteknek kikiáltási ára aránylagosan magasabbra veendő, mint a jobbaké.

Az eladó ennél fogva jól teszi, ha nem tartja magát mereven az árszabály áraihoz és a kikiáltási árat talán csak az árverés alatt, az árszabályok tételeinek egyforma %-kal való emelésével állapítja meg, hanem szükséges, hogy azt még a versenytárgyalás előtt, a bemérési könyvek alapján, a fák minőségének gondos számbavételével állapítsa meg és magát a kiszámított értékekhez addig tartsa, míg az árverés lefolyásából biztossággal meg nem állapítható, hogy a piac állása változott.

Ahol a lemenő árverésnél ilyenformán járnak el, ott ennek a kereskedelmi áru eladásánál mindenkéfelett az erdőbirtokos szempontjából akkora előnyei vannak, hogy az eljárást ma is.

ugyanazokkal a szavakkal a legmelegebben ajánlhatom, amelyekkel már egy emberöltővel ezelőtt ajánlottam volt.

Akkorában erről az eljárásról a következőket mondtam:

„Megfizethetetlen a lemenő árverés olyan vidékeken, ahol rég meglepedett fakereskedők vannak, akik egymás között megvannak egyezve és nem engedik meg sem új, sem idegen kereskedőknek, sem fogyasztóknak versenyét.

Nem tartom szükségeknek megmagyarázni, hogy én ez eljárást az államra nézve méltóbbnak is tartom, mint a felmenő árverést, melynél az eladó nagyon gyakran csak a versenyzők szenvedélye, vagy a bor okozta izgalma következtében huz hasznot, míg máskor a fát értékén alul kell elvesztesse, mert idegen verseny nem jelentkezik.

E módnál senki sem tudhatja, melyik részletet ki szeretné megvenni, azt sem, mennyit szándékozhat adni. A versenyző ezért pontos becslését előzőleg kell megejtse és azonnal közbeszóljon, mihelyt a felajánlás az ő becsléséhez szállott.

Éppen ezért nem verhető fel az ár az egyes versenyzőre fondorlatosan, mert hiszen senki sem tudja, melyik részletre vetette szemét és mert ilyen célból kivétel nélkül minden részletet kellene ész nélkül megdrágítani, ha t. i. azt akarnák, hogy egy versenyző egyetlenegy részletet sem tudjon megvenni és viszont minden versenyző legalább annyit kell adjon, ha egyáltalában valamit venni akar, amennyit szolidul adhat, mert különben kiteszi magát annak, hogy ha a kikiáltási árat engedi tovább leszállni, egy másik versenyző mondja ki az „elfogadom“-ot és így elkapja orra elől a részletet.

Ennek rendkívül kedvező következménye mind az erdőbirtokos, mind a fakereskedelem szempontjából egyrészt az, hogy a fakereskedelem nem monopolizálódik, hacsak az erdőbirtokos ezt tőru-eladással vagy készárunak igen nagy részletekben való áruba-bocsátásával elő nem segíti; másrészt az, hogy a fakereskedelem nincs annak a veszélynek kitéve, hogy idegen vagy új verseny kiszorításának elérésére magát tönkretégye.

A fakereskedő a lemenő árverésnél csak azt a részletet veszi meg, amelylyel még a kereskedelmi nyereség elérhető, míg a felmenőnél némelykor még olyan részlet is rajta marad, amelynek

árát ő a vele versenyző fogyasztóra magasabbra felverte, mint amennyit a részlet ennek ér.

Evvel a fakereskedelem arra a térre van korlátozva, amely természetszerűleg megilleti, azaz az erdők közelében fölös fának olyan vidékekre való közvetítésére, ahol fában hiány van és nélkülöznie kell az erdő közvetlen közelében lévő fafogyasztók fabeszerzésének közvetítését, ami egyrészt az erdőbirtokosoknak, másrészt a saját üzletének javára esik.

Ennélfogva a fakereskedelem ott, ahol lemenő árverésen árusítanak, ahol tehát mindenki annyit fizet, amennyit a saját költségeinek számbavételével a fáért adhat, sokkal szolidabb alapon, áll, mint ott, ahol a felmenő árverés használatos, amikor az egyik versenyző nem egyszer csak azért ígér a fáért annyit, amennyit már más ajánlott, mert a fát nem akarja ennek juttatni.

Viszont más oldalról minden olyan versenyző, aki kisebb költségekkel dolgozik vagy kisebb nyereséggel is megelégszik mint más, avagy akinek maga a fa többet ér mint másnak biztos abban, hogy a neki szükséges részletet megkapja, mert a leszálló kikiáltási ár hamarabb éri el az ő becslését, mint a másét.

Végül a lemenő árverés sokkal pontosabb és élénkebb lefolyásu, mint a felemenő. 120 részletet $2\frac{1}{2}$ óra alatt eladni könnyűség és emellett az árverést vezető mint pártatlan bíró tűnik fel, nem úgy, mint a felmenő árverésnél mint érdekelt fél.

Amikor az első árveréseket felkészített fának eladásánál tartottam — a francia birtoklás idejében a fát csak egész vágásonként tövön adták volt el — megkíséréltem a hazámban (Poroszországban) kizárólag alkalmazott felmenő árverést.

A következmény az volt, hogy amikor németek — mások eleinte nem mertek a helyi mindenható fakereskedőkkel versenyre kelni — egy részletre ajánlatot tettek, ezt értékének háromszorosára és négyszeresére verték fel, míg azoknál a részleteknél, melyeknél ez a verseny hiányzott, a bevétel jóformán nulla volt.

Később, amikor már helybeli fogyasztók és fakereskedőjelöltek is megjelentek az árveréseken, ugyanaz a viszony maradt meg, míg nem végre mindegyiküknek elment a kedve a nagy fakereskedőkkel versenyezni.

Ez a helyzet megváltozott azonnal, mihelyt a lemenő árverést

kezdtém alkalmazni. Kerekések, faczipófaragók, kádárok és egy csomó tűzifa-fogyasztó, nevezetesen az összes pécek, mész- és tégláégetők, mind olyan emberek, akik a francziák idejében fájukat a fakereskedőtől kellett beszerezniük, megjelennek most az eladásokon és fizetnek többet, mint amennyit a kereskedői nyereségre számító fakereskedők fizethetnek. Azonkívül számos kisember, különösen fuvarosok, fakereskedelemmel kezdett foglalkozni, akik főképen tűzifát vesznek a gyárak számára és kisebb keresményrel megelégedhetnek, mint a nagy fakereskedő, mert emellett még a fuvarköltség is az övék.

Végül — és erre fektetem én a legnagyobb súlyt — faárain azóta a legszorosabb viszonyban állanak a strassburgi, raon-l'etape-i és párisi piacok különböző faárainak árjegyzéseivel, annyira, hogy képes vagyok minden eladás előtt, anélkül, hogy tudnám, nagy lesz-e a verseny avagy kicsiny, az eredményt 5% pontosságig megbecsülni, míg ezelőtt, anélkül, hogy a piacz állása valamiben is változott volna, ugyanazoknak a választékoknak átlagos eredményeinél is 60%-os eltéréseket is kellett feljegyeznek.

A lemenő árverésnél a tövön álló fának ára emelkedik és esik a készáru piaci árával, a felmenő árverésnél a tőár sokszor kevésbé ettől függ, mint a kedvező vagy kedvezőtlen verseny létezésétől.

Azért e módnak előnyt adok mindenütt, ahol a fa értékelésénél önálló emberek versenyeznek egymással, és felmenő árverésen csak akkor adok el, amikor olyan választékokat kell hogy eladjak, amelyeknek középáruk nincs, vagy amelyekre főképen nem önálló emberek tartanak igényt.

Meg vagyok győződve, hogy másutt is hasonló eredményeket lehet elérni.

Ez ismertetésemhez kívánám még hozzáfűzni azt, hogy a lemenő szóbeli árverésnek még az erdőbirtokosok által az összebeszélés ellen szívesen használt írásbeli árverésnek — részben a jelzett rendeletben elismert — némely előnyével szemben is vannak jó oldalai. Mindenekelőtt az, hogy a venni szándékozó nincs kitéve annak a veszélynek — amint az az írásbelinél megésik —, hogy sokkal több vagy sokkal kevesebb részlet marad rajta, mint amennyit felhasználhat vagy mint amennyire szüksége van. S ez oly kockázat, amelyet ő egy bizonyos részletért igérendő ár kiszámításánál

számbavesz. Továbbá az, hogy a venni szándékozó a lemenő árverésnél még a tárgyalás folyama alatt is emelheti előzőleg megállapított becsüértékét, ha látja, hogy hasonló részletekért mások többet ígérnek, mint amennyit ő ígérni akart, s viszont ellenkező esetben leszállithatja eredeti becslését anélkül, hogy szükségletének fedezésétől elesnék.

Hogy a lemenő árverés alkalmazásba való vételét a fakereskedelmi körök sem nézik kedvetlenül, kitetszik abból az alábbi közleményből, amelyet a Berlinben megjelenő „Der Holzmarkt“, a fakereskedői egyesületek egész sorának hivatalos lapja, 1910 december 13-ki 99. füzetének 2. mellékletén közreadott. Eszerint:

„E (a lemenő szóbeli árverést elrendelő) 7. szakasz Neynek, az öreg metzi főerdőmesternek nagy örömet szerezhetett, mert végre elérte, hogy százszor ismételt tanácsát végre követték. A fakereskedők körében az öröm kisebb lesz, itt ez elhatározás különféle meggondolást fog kiváltani. A legtöbb esetben elhibázott spekuláció lesz az árveréshez jó piaczi helyzet idejében olyan szándékkal menni, hogy nagyon olcsó vásárlás essék meg; ellenkezőleg azzal az elhatározással kell lenni, hogy a fát csak egy bizonyos, előre kiszámított áron lehet megkapni vagy fáról a lemondani

Aki tehát felette olcsón akar vásárolni, az nem találja meg itt a számítást, ameddig csak vannak mások, akik a fát helyesen értékelik. Egyetlen idegen versenyző meghiusíthat minden összebeszélést: hiszen az összebeszéltek különösen olcsón akarnak venni, nem ejthetik ki tehát — ha összebeszélésüket önmaguk meghiusítani nem akarják — az „elfogadom“ szót már akkor, mikor a leszálló kikiáltási ár a fának valódi értékéhez szállott; ha pedig késlekednek akkor, nem biztosak abban, hogy más, aki a felajánlott árral meg van elégedve, a szót előttük kiejti és a fát valódi árán megkapja s ők hoppon maradnak. *Hanem az eljárás alkalmas a felmenő árverésnél némelykor előforduló szertelen felhajtás ellen is.* A tulígéret természetesen csak az ígérettel jár és ez még mélyen indul meg, amikor még mindenki merhet; ellenben itt mindenki a sorozat elején fentartással élhet és megkísérelheti még egy fokkal alább szállni.

Olyan árnak elérése, mely a fának valóságos, a piaczi helyzetnek megfelelő értékéhez közel áll, ideálja az adás-vételnek, mind

a két fél eléri jogát. A lemenő árverés alkalmas lehet arra, hogy a vételek e czélt leginkább megközelíthessék. Azonban el kell ismerni, hogy ez eladási mód minden vevőt bizonyos lelkiismereti kényszernek teszi ki, az írásbeli árveréshez hasonlóan, s ezért a rendeletet a kritika erősen fogja zaklatni. Legyen a kritika bármilyen is, ha igazságosak akarunk lenni, Ney-jel kell tartunk, amikor ő e módot a „legtisztességesebb faeladási módnak“ mondja. Nem akadály sem a nagynak, sem a kicsinynek, hogy a versenyben résztvegyen, hacsak a részletek megfelelő nagyságban vannak alakítva; sőt e mód segítségével lehetséges lesz a helyi faszükséglet részére tartott árveréseknek gyűlöletes s itt sokszor tárgyalt kérdését kiküszöbölni. Nagyon kíváncsiak lehetünk arra, hogy e mód mily mértékben fog alkalmazásba kerülni és nálunk meg fog-e honosodni. Az, hogy nálunk mások volnának a viszonyok mint Lotharingiában és ezért e mód eleve is mellőzendő volna, nem mondható.

A régi német fakereskedelemnek és a német faiparnak emez állásfoglalása mellett nem kételkedem abban, hogy a lemenő árverés — mert ezentul már Elzász-Lotharingián kívül is fognak vele kísérletet tenni — fenyőfának árverésen való eladásánál is szabályul fog válni, éppen úgy, amint az már néhány év óta legalább a lombfának szabálylyá vált, a törzsfának átmérő és minőség szerint való osztályba sorozásával, annak a makacs működésnek eredményeképen, amelyet elődöm, Carl orsz. erdőmester és magam három évtizeden keresztül végeztünk.

Az, hogy ez eljárás francia eredetű, nem ront le semmit. Az eszesség onnan veszi a jót, ahol találja.

Az eljárás éppenséggel a legkevésbé sem lármás, amint azt Stephan főerdész az erdőben való faeladásról irt cikkében véli. A folyó (1911.) évi április 11-én Dienenhoffenben hat lotharingiai főerdészség műfaeladására tartott s általam vezetett lemenő árverésen jelen volt az országos főerdőmester vezetése alatt 12 magasabb állású erdőtisztje a trieri kerületnek és mindnyájan éppen az eljárás méltóságát és csendjét emelték ki dicséretükben, szemben a felmenő árverés eljárásával. Nemsokára megkezdik a lemenő árverést két porosz határmenti főerdészségben alkalmazni.

FAKERESKEDELEM.

Nagyobb szlavóniai tölgyfaeladás. A bródi vagyonsközség gazdasági hivatala részéről folyó évi november hó 30-ára hirdetett tölgyfaeladás a jelzett napon eddig alig észlelt élénk érdeklődés mellett zajlott le.

Az ezen alkalommal eladásra bocsátott 5622 drb., összesen 8356.70 m^3 műfára becsült különféle vastagsági mérettel bíró, tövön száradt kocsányos tölgytörzserő a 234.828 korona becsértéssel szemben 437.213 korona vételár, vagyis 86.1% felülfizetés éretett el.

A nevezett vagyonsközség gazdasági hivatala részéről ugyan ezen alkalommal eladásra bocsátott még, a tulajdonát képező Pleternicza nevű annak idején vétel útján megszerzett birtokához tartozó hegységi erdőben levő fiatal tölgyesek egy részében található és fentartásra nem alkalmas, 40 cm mellmagassági átmérőn felüli 16.943 drb. kocsánytalan tölgytörzs is, amelynek 13.527 m^3 műfára és 27.231 m^3 tűzifára becsült faanyagáért a 375.493 korona becsértéssel szemben 711.100 korona vételár, vagyis 111% felülfizetés éretett el.

Amint említém, a jelzett faeladás oly élénk érdeklődés mellett folyt le és az egyes tett ajánlatok között oly különbségek és hullámzások észlelhetők, amelyeknek okát egyedül a tölgyfa kedvező kelendőségi viszonyaiban adni nem lehet, különösen akkor, amidőn a tövön száradt, már két év óta ilyen állapotban levő eladásra került kocsányos tölgytörzsekről tudva van, hogy azok mindegyike a *Scolytus intricatus* által annyira meg van már támadva, hogy azok kitermelésénél jelentékeny anyagvesztésre lehet számítani.

Ha végigtekintünk a jelzett faeladáson benyújtott 25 ajánlaton, akkor feltűnő eredmények ötlenek szemünkbe,

A hegységi erdőben kihasználható 16.943 drb. kocsánytalan tölgytörzserő, amint fennebb említém, 711.100 korona vételár, vagyis 111%-os felülfizetés éretett el s ugyanazon faanyagért a legkisebb ajánlat pedig csak 480.888 korona volt. Mind a két ajánlatot oly két itteni nagyobb fakereskedő cég tette, amelynek részint a múlt, részint pedig a folyó évi itteni tölgyfaeladásokból még nagyon sok nem értékesített, sőt még ki sem termelt tölgy-

rönkőfája van, amelyet mind a két cég a kereslet szerint vagy rönkő állapotban, vagy ha ez nem sikerül, a saját fűrésztelepein különféle fűrészárúnak feldolgozva óhajt értékesíteni.

A nagyobb ajánlatot *Grassel és Schenk* bécsi cég tette, amely a vásárolt tölgyfaanyagot Magyarországból a helyszínére áthozott gőzfűrészén fogja fűrészárúnak feldolgozni.

Természetesen a faanyag gyenge minőségét tekintve, abból csak alárendelt fűrészáru termelhető ki, mert eltekintve a törzsek gyenge vastagsági méreteitől, nem egyenes növésiük, rövidek és csak mintegy 2—3 méternyi hosszban ágtiszták.

Ez a faanyag azonban legalább egészséges és a fenti hibákon kívül más szervi baja nincsen, de nem úgy áll a dolog az eladásra bocsátott tövön száradt törzseknél, amelyekből talán egy sincs olyan, amely nemcsak hogy teljesen száraz, de azonkívül a jelzett rovar által meg ne volna támadva, s mégis ezen faanyagért nagyobb felülfizetések értek el.

A tövön száradt törzsek 11 csoportban kerültek eladás alá és pedig a védkerületek szerint csoportosítva.

A 11. csoportban levő fatömegért például, a legjobb ajánlatot tevő a 14.899 korona becsárral szemben 32.899 korona vételért ajánlott meg, s így ezen csoportnál 120,8%-nyi felülfizetés éretett el, holott a legkisebb ajánlat csak 17.996 korona volt. A 10. csoporthoz tartozó faanyagért a legtöbbet ígérő a 79.006 korona becsárral szemben 162.990 korona vételért ajánlott meg s így 106,3%-o felülfizetés éretett el, a legkisebb ajánlat pedig 88.221 korona volt.

A 9-ik csoporthoz tartozó faanyagot a legtöbbet ígérő a 33.926 korona becsárral szemben 71.889 korona vételáron vásárolta meg s így a felülfizetés 110% s a legkisebb ajánlat pedig 36.932 korona volt s így meg ez tovább az összes 11 csoporthoz tartozó faanyagánál, úgyhogy a legkisebb túlfizetés is 31% volt.

A tövön száradt faanyag eladásánál úgy a nagyobb, nyers és kész fűrészáru, valamint a nagyobb, német dongakészletekkel rendelkező fakereskedő cégek vagy egyáltalában nem tettek ajánlatokat, vagy pedig ajánlataik megtételénél nagyon tartózkodók és óvatosak voltak, lévén itt olyan tölgyfaanyag eladásáról szó, amelyről csak a jövő fogja bizonyosan megmutatni, hogy mily műfával választékok termelésére volt alkalmas.

A nagy fűrészáru és német dongakészletekkel rendelkező fakereskedő cégek kiváló minőségű faárukat tartanak birtokukban s azok közé silányabb minőségű választékokat semmiesetre sem keverhetnek, mert a fapiaczon élvezett jó nevüket kockára nem tehetik.

A tövön száradt törzseket tehát mind olyan fakereskedő cégek vásárolták meg, amelyek nem voltak még ellátva elegendő faanyaggal és így a folyó évi fakitermelési időnyben nem akartak munka nélkül maradni, különösen pedig azok a cégek, melyek még esetleg fűrészteleppel is rendelkeztek, magasabb vételár megajánlása mellett nyers tölgyfaanyaghoz akartak jutni, ajánlatukat különösen arra a kecsegtető reményre állapítva, hogy a felette kedvező tölgyfa-kelelendősségi és kiviteli viszonyok mellett a silányabb fűrészárúnak is fog akadni vevője, nemkülönben számítva arra is, hogy a szóban levő törzseknél, a *Scolytus intricatus* a róla megírt tulajdonságánál megmaradt és hogy csak a fa szíjjácsát tette eddig még tönkre.

A nevezett kártékony rovarról azonban más tapasztalataink vannak és a szóban levő tövön száradt törzseknél a fennebb jelzett anyagvesztesség százalékát, az egyes favevők a helyszínén vett próbák alapján állapították meg.

A tövön száradt tölgyfánál ugyanis a jelzett kártékony rovar az első évben csak a szíjjacsot támadja meg, a második évben azonban behatol a gesztbe is és egészen a törzs szívéig pusztít.

A finomabb szövetű tölgyfát jobban, a durva, keményebbet pedig kevésbé támadja meg s így a vinkovcei kir. főerdőhivatal kerületében a felsőgradiskai erdőgondnokságok védkerületeiben levő durvább szövetű tölgyfaanyagot kevésbé és a bródi és pétervárad kerületekben levő tölgytörzsek finomabb szövetű faanyagát jobban támadja meg; a tövön száradt törzsek értékesítésével késni tehát sohasem szabad, mert különben a faanyag műfaértéke erősen alább száll.

Ha ez az utóbbi eset a szóban levő, eladásra került tövön száradt törzseknél is beáll, akkor a felette magas ajánlatot tevők mindenesetre mérsékelt nyereséggel lesznek kénytelenek megelégedni.*)

*) Teljesen tisztán elbírálnak a kérdés csak akkor volna, ha nemcsak a nyers becsárak és árverési eredmények, hanem az egyes választékok és azok becsára is ismeretes volna. Szerk.

Ezen rendkívül kedvező tölgyfaeladás bizonyítja újból azt, hogy a világhírű *szlavóniai tölgyesek* folyton kevesbedvén, a maradékok felette kedvező árakon fognak eladatni, s előre nem látható magas ajánlatokra számíthatunk.

Bokor Róbert.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tavi Gusztáv ny. miniszteri tanácsos kitüntetése.
 Ő Felsége a király, személye körüli minisztériumának előterjesztésére *Tavi Gusztáv* nyugalmazott miniszteri tanácsosnak, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaság igazgatójának és törvényes utódainak az erdő- és mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet *Ferenczfalvi* előnévvel díjmentesen adományozta. Osztatlan örömmel fogadta e kitüntetés hírért minden szak társunk, mert ez esetben is a köztisztelet méltó részesére esett a királyi kitüntetés, amely másrészt a magyar erdőgazdaságra is fényt vet.

Értekezlet a közgazdasági egyetem felállítása ügyében.
 A közgazdasági egyetem előkészítésére alakult bizottság f. hó 6-án az érdekelt testületek és egyesületek képviselőinek meghívásával értekezletet tartott, melynek tárgya a kormányhoz intézendő sürgős felirat megszerkesztése volt. Az előkészítő bizottságnak ugyanis az a terve, hogy a feliratot az 1912-ik évi állami költségvetés, illetve a kultusztárcza tárgyalása alkalmával úgy a képviselőházban, mint a főrendiházban egy-egy tekintélyes képviselő, illetve főrend felzólalása kapcsán nyújtja be.

A közgazdasági egyetem felállításának eszméjét a megbizással ellátott testületek és egyesületek rokonszenvvel fogadták. A közgazdasági egyetem a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi fakultásokat ölelné fel, a jelenlegi szakfőiskolákat azonban *önálló fejlőd-*

désükben semmi tekintetben sem befolyásolná s inkább azt a célt szolgálná, hogy a közgazdasági működésre készülő egyének a gyakorlati életben szükségelt s szakfőiskola végzése nélkül manapság igen nehezen megszerezhető ismereteket kisebb, de általánosabb keretben elsajátíthassák.

Ilyenformán az erdészeti főiskolánknak önnálló, független fejlődése semmi tekintetben sem lenne a közgazdasági egyetem felállítással veszélyeztetve.

Személyi hír. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az 1908. évi VII. és XXXIX. törvénycikkek alapján, a birtokrendezési ügyekben működő gazdasági szakbizottság tagjává *Téglás Károly* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsost nevezte ki.

Állami tisztviselők zsebnaptára 1912. évre. Összeállította: *Csikvári Jákó* (Mátyásföld).

Igen ügyesen összeállított zsebnaptárban foglalta össze szerző az állami tisztviselőt közelebről érdeklő összes rendelkezéseket, utasításokat stb., melyek különösen a kinevezési jog, a minősítés, az illetmények, az utazási költségekre stb. vonatkoznak. Közli ezen-

TRENCSEN-TEPLICZ

500 év óta
gyógyítanak
köszvényt,
csúzt stb.

A forrsvizeket nem kell sem lehűteni,
sem fölmelegíteni. Szállodák fürdőekkel
egybeépítve. Egész évben nyitva. Nagy-
szerű tavaszi kurák. Olcsó pensiók! Festői
hegyvidék. **Millió s uj építkezések.**
Uj nagyszálló. Uj fürdők. **Házikurák.**
:: hoz : iszapszétküldés. ::

Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

Egyesületünk t. tagjai messzemenő ked-
vezményekben részesülnek. Bővebbet az
Erdészeti Lapok 1911. évi XI. füzeté
tartalmaz, illetőleg a fürdőigazgatóságtól
:: lehet megtudakolni. ::

Rádiumos
kéneshőviz-
(36-42°C.) és
iszapfürdői

kivül még a szolgálati vétségeket, a fegyelmi eljárás eseteit, majd pedig az állami közigazgatás történetét is ismerteti.

Az alapok, alapítványok, ösztöndíjak, tisztviselői hitelintézetek összeállításán kívül végül felsorolja mindazon kedvezményeket, melyek a tisztviselőket megilletik.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban be álló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A Személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Tavi* Gusztáv nyugalmazott miniszteri tanácsosnak, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasutttársaság igazgatójának és törvényes utódainak, az erdő- és mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet „*Ferenczfalvi*“ előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1911. évi november hó 24-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF KHUEN-HÉDERVÁRY KÁROLY s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Preiszner* Nándor m. kir. főerdőmérnököt — saját kérelmére — állandó nyugalomba helyezte.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Zadrazil* János m. kir. erdőmérnökgyakornok állásáról való lemondását elfogadta.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. *Huszár* Lajos losonci orvost Breznóbányára m. kir. kincstári erdészeti orvosná nevezte ki.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Gabnay* Ferencz m. kir. főerdőmérnököt Gödöllőről Budapestre helyezte át s szolgálatfételre a vezetése alatt álló minisztérium központi számvevőségének erdészeti csoportjához osztotta be.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte *Ocsárd* Károly m. kir. erdőtanácsost Nagybányáról Gödöllőre (főnökhelyettesnek), *Burdáts* János m. kir. erdőtanácsost Ungvárról Nagybányára (főnökhelyettesnek), *Mike* Imre m. kir. főerdő-

mérnököt pedig a kolozsvári m. kir. erdőgazgatóság kerületéből, Abrudfalváról Nagybányára (ellenörködőnek), továbbá a nagybányai m. kir. főerdőhivatalnál Radó Pál m. kir. erdőtanácsost a pénztárosi teendők ellátásával, az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál Lánczy Antal m. kir. főerdőmérnököt a pénztárosi teendők végzésével, Kelen Gyula m. kir. erdőmérnököt pedig az ungvári m. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Merényi Gyula m. kir. erdőtanácsost Tótsóvárról Kolozsvárra (főnökhelyettesnek), Würsching Frigyes m. kir. erdőtanácsost Orsováról Zsarnóczára (pénztárosnak), Nagy Károly m. kir. erdőtanácsost Lugosról Orsovára (főnökhelyettesnek), Fekete János m. kir. főerdőmérnököt Pancsováról Lugosra (ellenörködőnek), Koller János m. kir. főerdőmérnököt Bródról Zsarnóczára (ellenörködőnek), Hajdu Dezső m. kir. erdőmérnököt Zsarnóczáról Szélnaknára (erdőgondnoknak), Erdely János m. kir. segéderdőmérnököt pedig Zsarnóczáról Lugosra (az erdőgazgatóság központi szolgálatához).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Gura Károly m. kir. erdőmérnököt Beszteréről Szászsebesre (pénztári ellenőrnek), Wollnhofer Pál m. kir. erdőmérnököt Geletnekről Liptóújvárra (ellenörködőnek), Klímkó Gyula m. kir. erdőmérnököt Dalbosfalváról Parasznyára (erdőgondnoknak), id. Szabó Kálmán m. kir. segéderdőmérnököt Óasszonyrétről Beszterére (erdőgondnoknak), Dienes Béla m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Dalbosfalvára (erdőgondnoknak), Törzs Artur m. kir. segéderdőmérnököt Tótsóvárról Szomolnokhutára (erdőgondnoknak), Bertram J. Albert m. kir. segéderdőmérnököt Zsarnóczáról Geletnekre (erdőgondnoknak) s végül Törzs István m. kir. segéderdőmérnököt Nagybocskóról Bustyaházára (pénztári ellenőrnek).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál áthelyezte Pataki József m. kir. főerdőmérnököt Breznóbányáról Szászsebesre (az erdőhivatal központi szolgálatához), Fritz Rezső m. kir. erdőmérnököt Dobrócsról Breznóbányára (ellenörködőnek), Mutnyánszky Jenő m. kir. segéderdőmérnököt Selmezbányáról Brodra (erdőgondnoknak), Rónai György m. kir. segéderdőmérnököt Selmezbányáról Kisgaramra (erdőgondnoknak), Komán Artur m. kir. segéderdőmérnököt Selmezbányáról Havasköze (erdőgondnoknak), Pilz Alfréd m. kir. segéderdőmérnököt Besztercebányáról Dobrócsra (erdőgondnoknak), továbbá ifj. Benkő Rezső m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Máramarosszigetre, Fábíán János m. kir. erdőmérnök-jelöltet pedig Máramarosszigetről Szászsebesre (központi szolgálatba).

*

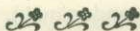
A m. kir. földmivélsügyi miniszter áthelyezte *Röhrich* Márton m. kir. erdőtanácsost Kolozsvárról Zsarnóczára. *Béky* Albert m. kir. főerdőmérnököt Szászsebesről Kolozsvárra és megbizta a zsarnóczai, illetőleg kolozsvári erdőrendezés vezetével, továbbá áthelyezte *Szeesky* Dezső m. kir. erdőmérnököt Szomolnokhutáról Tótsóvárra és ideiglenesen megbizta az ottani erdőrendezés vezetével, végül *Jánosi* Pál m. kir. segéderdőmérnököt ideiglenesen megbizta a szászsebesi erdőrendezés vezetével.

*

A m. kir. földmivélsügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Molcsányi* Gábor m. kir. erdőmérnökgyakornokot m. kir. erdőmérnökjelöltté nevezte ki.

*

A m. kir. földmivélsügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Maróthy* Emil, *Valics* János, *Borbély* Sámuel, *Mamira* József, *Totth* László, *Modrovich* Ferencz, *Gösswein* Lajos, *Szy* Dénes, *Német* Pál, *Horváth* Dezső, *Papp* Jenő, *Berzenkovics* Antal, *Slijepcevic* Illés, *Brateljevic* Mihály és *Bevelaqua* István erdőmérnökgyakornokokat kinevezte erdőmérnökjelölteké.

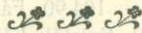
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1911. évi november hóban.

A rövidítések magyarázata :

Az ákácza monografiája	Am.	Fából készült czukor és alkohol	Fcza.
Alapítványi kamat	ak.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	H. F.
Alapítványi tőketörlesztés	att.	Értevések az erdőrendezés köréből	Ée.
Áltászi segélyalap	Asa.	Hirdetési díj az E. L.	hd.
Áttutó bevétel	áb.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	Ehd.
Bedő Albert alapítvány	BAA.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	ik.
Biükküzifa romlása stb.	Btr.	Kedvezményes lapdíj	kld.
Egyéb bevétel	Egy.	Képzésalapítvány	k. a.
Erdei facsemeték nevelése	Ecs.	Külföldi fanemek tenyésztése	Kft.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- téstán) I. kötet	Eép. I. I.	Lakbér	lb.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	Eép. I. 2.	Lapdíj (Erd. Lapok)	ld.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut-, vasut- és hidépítéstan)	Eép. II.	Legelő erdők (Földes J.)	FL.
Erdészeti Géptan	Egt.	Legelő-erdők berendezése	M. L.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	EL.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	EOT.
Erdészeti Növénytan II. rész	Nvt. II.	Népszerű növénytan	N. Nvt.
Erdészeti Nyeresszámítástan	Enyt.	Ó Felsőek fénynyomatu arczképe	ÓFa.
Erdészeti rendeletek tára	Ert.	Perköltés	Prk.
Erdészeti zsebnaptár	Npt.	Postaköltség	pk.
„Erdő” című lap	Eld.	Rendkívüli bevétel	rb.
Erdőbecsléstan II. kiadás	Ebt.	Rendszeres növénytan I. R.	Rnt. I.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	Eét.	Szálláló Erdők Berendezése	Szeb.
Erdőőr	Eö.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	Sz.
Erdőrendezéstan	Rz.	Tagsági díj	td.
Erdőrendezéstan (Fekete)	Rzf.	Tangens-táblázatok	Tt.
Erdő berendezések	Eb.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	TLa.
Erzsébet királyné alapítvány	E. a.	Titkári nyugdíjalap	t. ny. a
Értékpapírok kamatai	Ék.	Tölgy és Tenyésztése	Töt.
		Vadászati ismeretek kézikönyve	Vik.
		Wagner Károly alapítvány	WKa.

Albrecht János Eö. 6.—, pk. —55. Antony Gyula npt. 2.—, pk. —20.
 Bund Károly tnya. 26.—. Bedő Albert dr. lb. 175.—, üb. 3.50. Bocsát Valér
 ld. 4.—. Bosnyák kormány hd. 440.58. Barna Jenő npt. 2.45. Bodenlosz Ferencz
 Sz. 1.50, pk. —12. Batta Ferencz Eö. 6.—, Sz. 1.50, Tt. 1.—, pk. —12. Binder
 Béla Am. 6.—, pk. —12. Barcsi gőzfűrész npt. 3.—, pk. —12. Bedelaqua Gyula
 npt. 2.—, pk. —45. Batta Ferencz npt. 8.—, pk. —12. Czillinger János lb.
 300.—, üb. 1.—. Cserneczy Károly td. 8.—. Czimmermann Mihály hd. 20.95.
 Czeiszberger Ernő td. 16.—. özv. Domonkos Sándorné ak. 7.—. Divényi urad.
 hd. 14.95. Deliblati birtokkez. Am. 24.—, pk. —58. Draskovich gr. urad. hd.
 9.95. Engel Jertha lb. 420.—, üb. 1.—. n. Ercsenyi István h. Csik Imre td. 6.—.
 Erdődy Imre gr. könyvek 19.50, pk. —12, Nt. II. 12.—, pk. —12. Eisler test-
 vérek Eö. 6.—, pk. —55. Érsek Árpád td. 32.—. Erdőre 404.45. Földes Jánosné
 att. 10.—. Földmiv. min. hd. 98.—, 104.90. Fás Gyula Am. 6.—. Füstös Zoltán
 td. 10.—. Földhitelintézet ék. 7.80. Früstök László Am. 6.—, pk. —55. Füredi
 Ede npt. 2.—, pk. —45. Farkas Gergely npt. 3.—, pk. —45. Fehértemplomi
 erdőgond. Am. 6.—, pk. —78. Felsőbánya város hd. 38.65. Gaal Károly lb.
 150.—, üb. 1.50, Am. 6.—. Gödöllői erdőhiv. hd. 37.75. Horogh János Eb.
 —50. Háromalmási v. urb. hd. 79.10. Horváth József td. 16.—. Huszti közbirt.
 hd. 384.50. Hám Ferencz Am. 6.—, pk. —12. Halmi László Am. 6.—, pk.
 —45. Hajduk János Eö. 6.—, pk. —55. Herczeg Antal Eö. 6.—, pk. —55.
 Hoffmann Dezső td. 16.—. Hacker Rudolf npt. hd. 20.—. Ingruber Károly lb.

160.—, üb. 1.—, Igló város hd. 18.75. Ipach Ede lb. 225.—, üb. 1.50. Jonica János td. 48.—. Jászói prépostság hd. 8.95. Jacsmenik Barna npt. 2.—, pk. —.45. Kalocsai érs. urad. hd. 17.65, 2.95, npt. 16.—, pk. —.12. Komáromi erdőgond. Eő. 6.—, pk. —.55. Körmöczbánya város hd. 60.55. Kuzma Gyula Am. 6.—. Köteles Ferencz npt. 2.—, pk. —.45. Kassa város hd. 26.35. Kováts Albert Am. 6.—, pk. —.12. Kőhalom község hd. 22.45. Kovásy Kálmán td. 8.—. Korzenszky Antal td. 16.—. Kolozsvári erdőg. npt. 64.—. Kövesi Antal td. 16.—. Libohorszky József tnya. 3.—. Lantos Izsóné lb. 350.—, üb. 1.50. Liebner József Am. 6.—, pk. —.12. Lippai főerdőhiv. npt. 62.—, pk. —.12. Mármaroszigeti erdőg. hd. 12.65. Mármarosziget város hd. 61.70. Menyhart József Eő. 6.—, pk. —.55. Martiny Antal Eő. 6.—, pk. —.12. Majerszky István td. 16.—. Mosse Rudolf hd. 5.60. Müller József Am. 6.—, pk. —.12. Németh János lb. 60.—, üb. 1.—. Nagyvárad i. sz. kápt. hd. 26.55. Nyedizánszky János Eő. 6.—, pk. —.55. Neuhöfer Sohn hd. 10.50. Őcsákányi körj. hd. 68.60. Obrincsák Ernő td. 32.—. Orosz Zoltán td. 8.—. Orsovai erdőhiv. hd. 54.48, npt. 54.—, pk. —.12. Palmer Arthur lb. 180.—, üb. 1.—. Persián Iván lb. 53.—, üb. 1.—. Pátia Am. 12.—. Péch Kálmán Am. 6.—. Pilz Ottó Am. 6.—, pk. —.12, npt. 5.—, pk. —.12. Reitzer László dr. lb. 440.—, üb. 1.—. Rác Imre td. 4.—. Ritter Károly Am. 12.—, pk. —.12. Ráth Mór Eő. 6.—. Róth János npt. 2.—, pk. —.45. Rényi Károly Eő. 6.—, 12.—. Ráner Sándor td. 16.—. Salánk község hd. 21.55. Szászsebesi erdőhiv. hd. 18.85. özv. Székács Ferenczné lb. 680.—, üb. 2.50. Süteő Oszkár td. 16.—. Szepessy Elek td. 6.—. Szalai Ernő td. 16.—. Sándor Imre hd. 81.—, Am. 6.—, pk. —.12, npt. hd. 40.—. Szabó Adolf Am. 6.—. Szombathelyi erdőhiv. npt. 10.—, pk. —.40. Sütő Géza npt. 2.—, pk. —.50. Szegedi erdőhiv. npt. 2.—, pk. —.10. Singer és Wolfner Eő. 6.—. Schenk Ferencz Eő. 6.—. Széchényi Andor Pál gr. urad. ld. 3.—. Stainer Gyula npt. 2.—, pk. —.12, npt. hd. 70.—. Stein Ferencz npt. 6.—, pk. —.12. Stojka Béla Eő. 6.—, pk. —.12. Simon Tivadar hd. 8.64. Tóth Miklós td. 16.—. Török Ödön td. 10.—. Takács János td. 16.—. Udvari Antal Eő. 6.—, Sz. 2.40, pk. 1.—. Urikányi szénbánya Am. 6.—, pk. —.12. Unoka József Eő. 6.—, pk. —.55. Urbán Gyula hd. 37.75. Vaitzik Gyula td. 16.—, npt. 2.—, pk. —.40. Witting Emil td. 16.—. Wolf György npt. 3.—, pk. —.45. Walter Vilmos npt. 6.—, Sz. 2.40. Zsarnóczai erdőhiv. Ert. 20.—, pk. —.58, Ert. 7.90, pk. —.68.

Az „Erdészeti Lapok“ 1911. évi XXIV. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

**Aranyérem, párisi
világkiállítás 1900.**

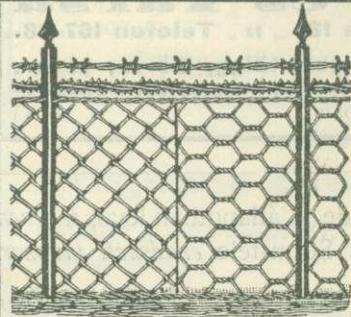

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei-busszólákat

optikai távolságmérővel $C = 100$,
mérésasztalokat és távesőves vonalzókat,
valamint mindennemű mérőeszközt
készít a legjobb kivitel és legpontosabb rektifikáció biztosítása mellett

NEUHÖFER ÉS FIA cs. és kir. udvari műszerészek BÉCS, V., Hartmannngasse 5.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Minden közhasználatu műszer állandóan készletben van. Javítások és átalakítások — akkor is, ha a műszerek nem a mi gyárunkból származnak — legjobban és leggyorsabban eszközölhetnek. — Szállítás kívánatra magyar czegek útján is lehetséges. (I. XII. 12)

Vadaskertsövények

a legjobb drótanyagból, továbbá kertsövények, baromfiudvarok, tennis pályák részére. (4-8.)

Alpenländische Drahtindustrie
Ferd. Jergitsch' Söhne

Wien, V/1., Wienstrasse 45.

Telefon 9583. :: Graz, Göstinger
Maut und Klagenfurt Postfach 265.

197. számú képes katalógust ingyen és bérmentve a legközelebb eső irodából.

FÖRSTER-KREIDE

MÜLLER ARMIN

vas- és fém-tömegezők gyára,
erdészeti mérő- és jelzőeszközök

BUDAPEST, VI., CSÁNGÓ-UTCZA 3/a.

TELEFON 137-57.

Magy. kir. postatakarékpénztár-számla 26566.
Cheque-számla a Központi Kereskedelmi és
Iparbanknál.

KÜLÖNLEGESSÉG:

szab. „Herkules“ vaskapcsok, talp-
∴ fák és egyéb fák repedése. ∴

Az egyetlen hazai ilyenmü vállalat, hol mindennemü erdészeti szerszámok jutányos áron központosítva vannak. Nincsen zavar a beszerzésnél, gyors és pontos kiszolgálás, versenyárak. — Számos m. kir. állami erdőhivatal, járási erdőgondnokságok, városi és uradalmi erdőhivatal állandó szállítója. Tömeges elismerőlevél vevőktől.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (2. XXIV. 18.)

Roboz Ödön és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18. :: Telefon 167-28.

állandóan vesznek bármely mennyiségben **tölgy, kőris, jászor, dió, éger, cseresznye, gyertyán, bükk és másnemü keményfát** úgy gömbölyű, mint fűrészelt állapotban. (5. XII. 5.)

Megvételre kerestetik használt, de jó állapotban lévő, *teljesen felszerelt mérőasztal* és Breithaupt & Sohn-féle *erdészeti műszer*.

(8. IV. 2.)

Simon Tivadar
tanár (Naszód).

Erdei facsemete

== 1912. évi tavaszi szállításra. ==

800.000	drb	2	éves luczfenyő	<i>Picea excelsa</i> ,	magonez
1,200.000	"	3	"	"	"
10.000	"	5	"	"	átiskolázott
10.000	"	3	jegenyefenyő	<i>Abies pectinata</i> ,	magonez
300.000	"	2	banksfenyő	<i>Pinus banksiana</i> ,	"
10.000	"	3	"	"	átiskolázott
35.000	"	3	kékfenyő	<i>Picea pungens glauca</i> ,	magonez
85.000	"	2	douglasfenyő	<i>Pseudotsuga douglasi</i>	"
5.000	"	2	vörösfenyő	<i>Larix europaea</i>	"
1.500	"	3	"	"	suháng
600.000	"	2	feketefenyő	<i>Pinus austriaca</i> ,	magonez
400.000	"	2	"	"	átiskolázott
300.000	"	3	"	"	magonez
1,000.000	"	1	kocsányostölgy	<i>Quercus pedunculata</i>	"
200.000	"	2	"	"	"
75.000	"	3	"	"	"
800.000	"	1	kőris	<i>Fraxinus americana alba</i> ,	magonez
300.000	"	2	"	"	"
10.000	"	1	"	ornus,	"
116.000	"	2	"	"	"
50.000	"	3	"	"	"
85.000	"	1	"	excelsior	"
85.000	"	2	"	"	"
16.000	"	2	mezgéséger	<i>Alnus glutinosa</i>	"
35.000	"	2	hamvaséger	" incana	"
1,100.000	"	1	ákác	<i>Robinia pseudoacacia</i>	"
3.000	"	1	diófa	<i>Juglans nigra</i>	"
1.500	"	2	"	"	"
200	"	3	"	"	"
6.000	"	2	juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i> ,	magonez
2.000	"	3	"	"	suháng

Továbbá : kislevelű hársfa és gleditsia magonez.

A csemetek minősége elsőrendű.

Árjegyzéket kívánatra küld :

Junghans E. erdőgondnoksága,

Lankás (Lunkaszprie), posta Bihardobrosd (Dobrest).

Bihar megye.

(6. XII. 4.)

György Albert bányamérnök.

Iroda: Budapest, I. kerület, Budafoki-ut 22. szám.

Sürgőnyczim: Szénércz Budapest. Telefon 130—95.

Elvállalja: szenek és érczek elemzését és ezek értékesítését, tervezését és a bányászat körébe tartozó összes munkálatok kivételének ellenőrzését, szén-, ércz- és kőbányák üzemének szakszerű vezetését, külföldi bányavállalatok képviselőjét, ásványvizek védőterületeinek kieszközlését és ellenőrzését.
(3. XII. 11.)

Erdőőri állás töltendő be mlts. báró Bohus Lajos ur erdőgazdaságában azonnali belépésre. Pályázhatnak erdőőri szakiskolát végzett, magyarul és románul beszélő, nő, kis családú, feltétlenül józan és megbízható, erőteljes testalkatu, az apróvadadászatban jártas oly egyének, kik legalább 3—4 éves egy helyben eltöltött szolgálatról bizonyítvánnyal bírnak, szerény igényűek és állandó szolgálatra reflektálnak. Bizonyítványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, a fizetési igények megjelölésével a pályázathoz csatolandók és az „Uradalom intézőségéhez Világos, Arad vármegye” czimzendők.
(7. III. 2.)

Pályázat. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében szervezés folytán *kettő* I. osztályu erdőaltiszti, *kettő* II-od osztályu erdőaltiszti, előléptetés esetén *kettő* I. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri és *három* II-od osztályu erdőlegényi, esetleg *kettő* II-od osztályu segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyittatik.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879-ik évi XXXI. t. czikk 37. §-ban követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jól látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos vagy megyei főorvos, vagy pedig m.

kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelv ismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságuk, eddig állásban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján 1912. évi január hó 15-ig az alulirt m. kir. erdőhivatalhoz nyújtásuk be.

Tótsóvár (Sáros megye), 1911. évi november hó 28-án.

(9)

M. kir. kincstári erdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. 1066/1911/P/Z. sz. — A nagyszebeni ágost. hitv. ev. presbyterium kezelése alatt álló báró Bruckenthal-féle alapítványok közhirrre teszi, hogy a nevezett alapítványok tulajdonát képező s Kisküküllő vármegyében, Mikeszásza község határában (budapest-predeáli Máv. fővonalon, hol rakodó állomás is van) négy különálló dülőben, szétszórta előforduló 1660 drb. tölgyfa 1911. évi december hó 30-án d. e. 11 órakor Mikeszászán a presbyterium tulajdonát képező kastélyban tartandó, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adni.

A fák az egyes dülőben a következőképen vannak megoszolva :

1. „Heczegán“-ban van 692 drb. tölgyfa, melyből mű- és szerszámfa 782 m^3 . Kikiáltási ára 15.644 korona.

2. „Dosu viilor“-ban van 500 drb. fa, melyből mű- és szerszámfa 1027 m^3 . Kikiáltási ára 24.662 korona 40 fillér.

3. „Prigoná“-ban van 104 drb. fa, melyből mű- és szerszámfa 60 m^3 . Kikiáltási ára 1323 korona 10 fillér.

4. „Dumbráva vojni“-ban van 364 drb. fa, melyből mű- és szerszámfa 273 m^3 . Kikiáltási ára 6548 korona 58 fillér.

Az összes műfa 2143 m^3 és összesnek kikiáltási ára 48.178 K 08 f.

Ajánlatok tehetők külön-külön az egyes dülők mű- és szerszámfaanyagára vagy mind négy dülő összes mű- és szerszámfaanyagára.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az erdők a mikeszászi (Máv.) vasuti rakodó állomástól mintegy 4—6 km-re fekszenek.

A felvételi s becslési munkálatok, valamint az árverési feltevélek is Mikeszászán a presbyterium megbizottjánál, Jekel Jánosnál megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a fenti kikiáltási árban az erdőben tővön levő mű- és szerszámfák becslési ára foglaltatik, hogy az árverés úgy tartatik, hogy először a tővön levő fák eladatnak s másodszor úgy, hogy a presbyterium magára vállalja az ajánlattevő által vágandó fát az erdőből a mikeszászi vasuti rakodó állomásra szállítani, mely utóbbi esetben a kikiáltási ár összesen 58.892 korona 28 fillért teszen.

A presbyterium külön még megjegyzi, hogy mű- és szerszámfa termelésére csak a 15 *cm*-nél vastagabb fa használható fel és adatik el, holott a vékonyabb fa dorong- és ágfának tekintetik s az alapítványok tulajdonában marad.

A presbyterium fentartja végül magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, esetleg új árverést kitűzhessen, vagy a fát magánegyezkedés útján is eladhassa.

Nagyszeben, 1911. évi november hó 29-én.

(10) *A nagyszebeni ev. ágost. hitv. presbyterium.*

Pályázat. 3790/1911. sz. — A nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 1911. évi november hó 17-én kelt 115390/I/B/1. számú magas rendeletével ujonnan rendszeresített altiszti állásokra és pedig egy főerdőőri (I-ső osztályu altiszti), továbbá egy, előléptetés esetén kettő erdőőri (II-od oszt. altiszti), illetve kettő I-ső osztályu, esetleg kettő II-od osztályu erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

A főerdőőri állással 800 korona fizetés és 200 korona személyi pótlék, az erdőőri állással 600 korona fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, — az erdőlegényi állással 700, illetve 600 korona évi szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények (fa-, ruhaátalány) vannak összekötve.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt szakképzettséget, az államerdészet

szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetékességüket és erkölcsi magaviseletüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai kötelezettségük teljesítését megfelelő bizonyítványokkal igazolják s az ekként felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket 1912. évi január hó 15-ig a nagybányai m. kir. főerdőhivatalhoz és pedig: az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyujtsák be.

Nagybánya, 1911. évi november hó.

(11)

M. kir. főerdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. Alulírott urbéres elnök közhírré teszi, hogy a simoni urbéresek tulajdonát képező és Felsőmoecs község (Fogaras megye) határában fekvő „Pleasa“ nevű erdejében 64·9 kat. holdon tövön található és törzsenként megbecsült, összesen 11.100, azaz tizenegyezerszáz köbméter luczfenyő épületi és cellulóz faanyagot a folyó évi *december hó 27-ik* napján délelőtt 9 órakor a körjegyzői irodában tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogja adni.

Kikiáltási ár 66.600, azaz hatvanhatezerhátszáz korona.

Bánatpénz 6660 korona, azaz hatezerhatszázhatvan korona.

Szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatok az árverés napja délelőtti 9 órájáig fogadtatnak el, s a szóbeli árverés befejezte után fognak felbontatni.

Az ivenként 1 K-ás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betűvel szabatosan kell kifejezve lenni, s a zárt ajánlat azzal a záradékkal látandó el, hogy versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja, s magát azoknak aláveti.

Végül minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a meghatározott bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az árverési és szerződési feltételek a zernesti m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt és alulírt urbéres elnöknel Simonban megtekinthetők.

A fatömegbecslési adatok ugyancsak a zernesti m. kir. erdő-gondnokságnál a hivatalos órák alatt betekinthesők.

Tájékoztatólag megjegyeztetik, hogy az eladás alá kerülő erdőréssz a törcsvári állami közuttól 11 km távolságra, az ótóháni vasuti állomástól pedig 23 km távolságra fekszik.

Megjegyeztetik továbbá, hogy az eladandó erdőrésztől a törcsvári állami közutig egy — fuvarozásra teljesen alkalmas — községi közut áll rendelkezésre.

Simon, 1911. évi november hó 18-án.

Mosoni Viktor
urbéres jegyző.

(12)

Manó
urbéres elnök.

Faeladási hirdetmény. 1320/1910. sz. — Zernest község előljárósága közhírré teszi, hogy az ezen község határában és tulajdonát képező „Nemala“ nevű erdejében 26000 holdon tövön található és törzsenként megbecsült, összesen 10.450 m³ luczfenyő-, 16.430 m³ jegenyefenyő- és 46.025 m³ bükkfa épületi és cellulózefaanyagot a folyó évi december hó 26. napján délelőtt 11 órakor a községi irodában s a zernesti főszolgabíró elnökllete alatt tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogja adni.

Kikiáltási ár — melyen alul a faanyag nem fog eladatni — 252.510 korona, azaz kettőszázötvenkétezeröttszázötvenkorona.

Bánatpénz 25.251 korona, azaz huszonötezerkétszázötvenegy korona.

Szabályszerűen kiállított, zárt írásbeli ajánlatok az árverés napja d. e. 10 órájáig fogadtatnak el, s szóbeli árverés befejezése után fognak felbontatni.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betűvel szabatosan kell kifejezve lenni, s a zárt ajánlat azzal a záradékkal látandó el, hogy versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja, s magát azoknak feltétlenül aláveti.

Végül minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a meghatározott bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az árverési és szerződési feltételek a zernesti m. kir. erdőgondnokságnál és a zernesti jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A fatömegbecslési adatok ugyancsak a zernesti m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Tájékozással megjegyeztetik, hogy az eladás alá kerülő erdő-rész a zernesti vasuti állomástól 16 *km*-re fekszik. Megjegyeztetik továbbá, hogy az eladandó erdőrésztől a zernesti vasuti állomásig egy — fuvarozásra teljesen alkalmas — községi közut áll rendelkezésre.

Zernest, 1911. évi november hó 25-én.

(13)

A községi előljáráóság.

Pályázati hirdetmény. 7238/1911. sz. — A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében újabb szervezés és nyugdíjazás folytán 5 első- és 2 másod-, illetve előléptetés esetén 7 másodosztályu altiszti, s illetve előléptetés esetén 8 első- és 7 másodosztályu erdőlegényi, továbbá 1 másodosztályu segéderdőri állás üresedett meg, melyekre az alábbi állományszerű illetmények élvezetével ezennel pályázat nyitattik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37. szakaszában körülírt szakképzettséget, a m. kir. kincstári erdészet szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkutakat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeiket *1912. évi január hó 15-ig* alulírt erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az I. osztályu altiszti állásokkal 800 korona fizetés és 200 K személyi pótlék, a II. osztályu altiszti állásokkal 600 K fizetés és 100 K személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények; az erdőlegényi állásokkal 700, illetve 600 K évi szegődménybér, természetbeni lakás, vagy törvényszerű lakbér és

egyéb rendszeresített illetmények; a segéderdőőri állással pedig 600 K évi szegődménybér s lakás vagy lakpénz és az egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybekötve.

Besztercebánya, 1911. évi november hó 30-án.

(14)

M. kir. erdőigazgatóság.

Bükkműszerfaeladás vasuti állomások melletti rakodókon, az ungvári fűrészbérlettel. 130084/1911/I/B/1. — Az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében az 1912—1916. években a kincstár részéről termelendő és vasuti rakodókon átadandó évi mintegy 4000—10.000 köbméter bükkműszerfa nyilvános versenytárgyalás útján eladásra kerül. Ezen eladással az ungvári-zugói kincstári fűrésznek 1913. évi január 1-től 1916. évi december végéig tartó bérlete kapcsolatos. Ajánlatok kizárólag írásbelileg tehetők. A zárt írásbeli ajánlatok *folyó évi december hó 27-ike délután 5 órájáig* nyújtandók be a főerdőhivatalnál, ahol is azok *folyó évi december hó 28-án* délelőtt 10 órakor nyilvánosan föl fognak bontatni.

Kikiáltási egységárak :

a) az ungvár-nagybereznai ungvölgyi h. é. vasut állomásai mellett levő rakodókon s illetőleg a Perecseny és ettől felfelé Nagybereznáig eső állomásokon levő rakodókon átadásra kerülő bükkműszerfarönkökért köbméterenként 13 K 50 f.

b) A nagyberezna-siaszkii országhatárszéli magyar államvasut állomásai mellett levő rakodókon s illetőleg a Nagybereznától felfelé eső állomásokon levő rakodókon átadásra kerülő bükkműszerfarönkökért köbméterenként 13 K.

Az ungvár-zugói kincstári fűrész évi bére 10.000 (tízezer) K.
Bánatpénz 15.000 (tizenötezer) korona.

A versenytárgyalási általános és részletes feltételek, ajánlati űrlap és boríték az ungvári m. kir. főerdőhivaltól folyó évi december hó 15-től megszerezhetők.

Budapest, 1911. évi november hóban.

(15)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Árverési hirdetés. 2334/1911. sz. — Szárhegy község a 22136/1911. F. M. sz. rendelettel megadott engedély alapján tövön eladja Szárhegy község II. határrészben fekvő erdejének 1740 kat. holdnyi területén található lucz- és jegenyefenyőfáját 1912. évi január hó 11-én d. e. 9 órakor a község házában megtartandó nyilvános szó- és zárt írásbeli árverésen.

Az eladás tárgyát képező vágásterület két völgyre hajlik s a Borszék-Tölgyes, valamint a Tölgyes-Bélbor felé vezető utak elágazásától 3 km-nyire fekszik.

A terület négy részletre osztott s ezeknek fatömege, becserítke és kikiáltási ára a megejtett törzsenkénti felvétel alapján a következőkben állapított meg:

A vágásterület			Fanem	Törzszám 10 cm mellmagasság átmérőn felül	Bruttó fatömeg csúcs, kéreg és ágfa nélkül	Nettó haszonfa- tömeg hangszer- fával együtt	Hangszerfa	Becserítke, mint kikiáltási ár					
száma	megnevezése	terü- lete kat. hold						darab	m ³	m ³	m ³	K	f
								I.	Kupás és Meszes patakra hajló rész 3. tagból	45.9	Luczfenyő Jegenyefenyő	8751 71	5958 126
II.	Meszes patakra hajló rész 3. és 4. tagból	39.4	Luczfenyő Jegenyefenyő	8198 979	6264 1724	4994 1478	141 —	48561	73				
III.	Nagykabolás patak és Kupás gerincze közti rész 4., 10. és 11. tagból	72	Luczfenyő Jegenyefenyő	14344 2330	15067 4864	12541 4199	251 —	127670	40				
IV.	Nagykabolás patak és hosszúsarok közti rész 12., 13. tagból	16.7	Luczfenyő Jegenyefenyő	5729 724	3404 871	2885 774	47 —	26386	45				
I-IV.	3., 4., 10., 11. és 12., 13. tagból összesen	174	Luczfenyő Jegenyefenyő	37022 4104	30693 7585	25633 6559	439 —	242059	70				

vagyis kikiáltási ár kereken 242.060 K, azaz kettőszáznegyvenkettőezerhatvan korona.

Távirati és utóajánlatok nem fogadtnak el.

Kikiáltási áron alul a fatömeg nem adatik el.

A versenytárgyaláson úgy az egyes részletekre külön, valamint több részletre együtt, vagy az összes vágás fatömegére adhatók be úgy írásbeli, mint szóbeli ajánlatok.

A szóbeli árverésen részt venni szándékozók kötelesek a megvenni szándékolt vágásterület kikiáltási árának 10⁰/₀-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverési elnök kezéhez bánatpénz gyanánt letenni.

A zárt írásbeli ajánlatok szabályszerű bélyeggel látandók el. A zárt ajánlat borítékára „Ajánlat Szárhegy község kupási I. II., kabolási III. IV. vágásainak eladásához“ felirat alkalmazandó. Az ajánlatnak tartalmaznia kell a megvenni szándékolt vágásrészleteknek terület szerinti megnevezését (sorszámát), az illető vágásrészlet(ek) kikiáltási árának 10⁰/₀-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, mint bánatpénzt; továbbá azon kijelentést, hogy árverező az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. Kihasztnálási idő négy év. Az árverési és szerződési feltételek, valamint a részletes becslési kimutatás Szárhegy község-házánál tekinthető meg a hivatalos órák alatt.

Szárhegy, 1911. évi november hó 30-án.

A községi előljáráóság:

Árpa Lajos
k. jegyző.

(16)

Oláh Albert
k. bíró.

Pályázati hirdetmény erdészeti altiszti (erdőlegényi, segéd-erdőőri) állásokra. 3513/1911. szám. — A liptóújvári m. kir. fő-erdőhivatal a kerületében új szervezés folytán betöltendő kettő (2) I. oszt. erdészeti altiszti (főerdőőri), kettő (2) II. oszt. erdészeti altiszti (erdőőri), továbbá egyéb üresedés folytán betöltendő kettő (2) II. oszt. erdőlegényi, továbbá esetleges előléptetések esetén fenti állásokon kívül üresedésbe jövő még kettő (2) II. oszt. erdészeti altiszti (erdőőri), továbbá négy (4) I. oszt. erdőlegényi (segéderdőőri) és négy (4) II. oszt. erdőlegényi (segéderdőőri) állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

Az I. oszt. altiszti állásokkal nyolczszáz (800) korona évi fizetés és az 1904. évi I. t.-cz., illetőleg az 1906. évi IX. t.-cz. szerint járó kettőszáz (200) kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állásokkal hatszáz (600) korona évi fizetés és egyszáz (100) kor. személyi pótlék, az I. oszt. erdőlegényi (segéderdőőri) állásokkal hétszáz (700) kor., a II. oszt. erdőlegényi (segéderdőőri) állásokkal hatszáz

(600) kor. szegődménydíj, minden egyes állással természetbeni lakás, avagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények (tüzifa-, föld-, ruhaátalány) vannak összekötve.

Az altiszti állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban követelt szakképzettségük, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai (honvéd) kötelezettségüket, a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását megfelelő hiteles bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az erdőlegényi állásra pályázók pedig nőtlenségi állapotukat is kimutatni kötelesek.

Pályázni kívánók az ilyen módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeket 1912. évi január hó 10-ig a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalhoz és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes politikai közigazgatási hatóság utján nyújtás be.

Liptóújvárt, 1911. évi november hó 28-án.

(18)

M. kir. főerdőhivatal.

Tölgyfaeladás. 2698/1911. sz. — A barcánfalvai községi előljáráóság Barcánfalván a községházán 1911. évi deczember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor tartandó, zárt írásbeli ajánlati versenynyel egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladja a barcánfalvai g. kath. egyház Dumbrava nevű erdőbirtoka 16·12 kataszteri holdas „Plopet“ nevű 1906—1908. évi rendes vágásterületén és „Urszoj“ nevű 9·00 kataszteri holdas előhasználati vágásterületén található 738 drb. tölgyfatörzset, amelyek a hivatalos becslés szerint 342·6 m^3 kéregnélküli műfát és 162·7 m^3 vegyes tűzifát tartalmaznak.

Kikiáltási ár, mint hivatalos becsérték, melyen alul a fa nem adatik el, 6100 (hatezeregyszáz) korona.

A bánatpénz ennek 10⁰/₀-a, vagyis 610 korona. — A részletes becslési adatok, árverési és szerződési feltételek megtekinthetők a községi előljárásnál és a máramarosszigeti m. kir. jár. erdő-gondnokságnál.

Barczánfalva (Máramaros megye), 1911. évi deczember hó 11-én.

(17)

A községi előljáráóság.

Pályázati hirdetmény. 4312/1911. szám. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében szervezés folytán négy (4) I-ső és négy (4) II-od osztályu, előléptetés esetén nyolcz (8) II-od osztályu erdészeti altiszti, illetve nyolcz (8) I-ső vagy II-od osztályu erdőlegényi és segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az I. osztályu altiszti állás javadalmazása: évi 800 korona fizetés, 200 korona személyi pótlék, a II. osztályu altiszti állás javadalmazása: évi 600 korona fizetés, 100 korona személyi pótlék, természetbeli lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér, valamint az egyéb rendszeresített mellékilletmények.

Az I. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri állás javadalmazása: évi 700 korona, a II. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri állás javadalmazása pedig évi 600 korona szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket, kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetékességükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül pedig eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönb a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságaik, esetleg az illető járás politikai hatósága utján 1912. évi január hó 15-ig alólirott m. kir. főerdőhivatalnál nyujtsák be.

Az erdőlegényi és segéderdőőri állásokért pályázók nőtlenségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Lippa, 1911. évi november hó 29-én

(19)

M. kir. főerdőhivatal.

Tölgy- és más fanemű műfa, valamint tűzifa eladása mészköbánya és mészkemenczék bérletével. 130020/I/B/1. sz. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó dorgosi m. kir. erdőgondnokság „B” gazdasági osztályában fekvő lalasinczi és zabálcsi, összesen 322,30 kat. holdnyi kiterjedésű öt évi vágás-területén, tövön felbecsült tölgy-, szil-, juhar-, hárs-, cser- és bükk-fanemekből álló faállományok, valamint a kincstári erdészet által termelt s a marosborsai, soborsini s esetleg a tótváradi és lalasinczi kincstári faraktárakban átadandó kész selejtes tűzifának értékesítése s a lalasinczi kincstári mészköbányának és mészégetőkemenczéknek az 1912. évi május hó 1-től kezdődő 5 évi bértartamra leendő bérbeadása iránt nyilvános írásbeli versenytárgyalás tartatik.

A zárt írásbeli ajánlatok *1912. évi január hó 10-ike délutáni 2 órájáig* nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, ahol is azok 1912. évi január hó 11-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Bánatpénz 20.000 korona.

Kikiáltási ár:

1. A lalasinczi és zabálcsi, összesen 322,30 kat. hold vágások faállományáért 310.000 korona.

2. A berzovai, soborsini s esetleg tótváradi és lalasinczi faraktárban évente legfeljebb 10.000 ürméternyi mennyiségben átveendő vegyes selejtes tűzifára ürméterenként 4 korona.

3. A lalasinczi mészköbánya és mészégetőkemenczék bérletére egy évi haszonbérösszegként 10.000 korona.

Ajánlatok úgy az eladandó fatömegre, mint a mészköbánya és mészégetőkemenczék bérletére csakis együttesen, a felüligéreték pedig az összes kikiáltási árakra (beleértve a bérösszeget is) egyformán vonatkoztatva, ugyanegy százalékban teendő, amely százalék az ajánlatban úgy számmal, mint szóval világosan kiirandó.

A terület szerinti eladás tárgyát képező faállományok fatömegbecslési eredményeinek összesített adatairól szóló és kötelezettség nélkül tájékoztató jegyzék a lippai főerdőhivatalnál megtekinthető.

Általános árverési és részletes szerződési feltételek ajánlati űrlap és borítékkal együtt a lippai m. kir. főerdőhivaltól megszerezhetők.

Budapest, 1911. évi november hóban.

(20)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Erdész, 34 éves, nős, 12 évi erdészeti, 3 évi birtokrendező mérnöki gyakorlattal, kitűnő referenciákkal, erdőrendezés és kezelésben teljesen jártas, magyar, német, tót és román nyelvet birja, jelenleg is alkalmazásban van, magánuradalomban erdőtisztí vagy pagonykezelői állást keres.

Czim kiadóhivatalban.

(21. III. 1.)

Pályázati hirdetés. 3916/1911. sz. — A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál megüresedett (2) kettő főerdőőri (I. oszt. altiszt) és (1) egy erdőőri (II. oszt. altiszt), illetve előléptetés esetén (3) három erdőőri (II. oszt. altiszt) és (3) három erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra pályázat nyitattik.

Az I. osztályu altiszt állásokkal 800 korona évi fizetés és 200 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, 4 kat. hold földilletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 korona földváltás és 36 *ürm*³ saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított tűzifajárandóság; a II. osztályu altiszt állással 600 korona fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér, 3 kat. hold földilletmény, illetve annak hiányában holdanként 10 korona földváltás és 24 *ürm*³ saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított tűzifajárandóság; az erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állással 600 korona szegődménybér, természetbeni lakás, vagy annak hiányában törvényszerű lakbér és saját szükségletre felhasználható, házhoz szállított 12 *ürm*³ tűzifajárandóság van összekötve.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37. §-ban megkivánt szakképzettséget, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jól látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, családi állapotukról, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségük lerovásáról szóló hiteles bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényeiket 1912. évi január hó 20-ig a zsarnóczi m. kir. erdőhivatalnál nyujtsák be.

Zsarnócza, 1911. évi december hó.

(22)

M. kir. erdőhivatal.

Tüzifaeladás a marosborsai farakodón. 3877/1911. sz. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó marosborsai kincstári farakodón készletezett következő tűzifaválasztékok kerülnek eladásra:

- 1160 *űrm*³ bükkhasábtüzifa.
- 518 „ tölgyhasábtüzifa.
- 174 „ cserhasábtüzifa.
- 238 „ vastag vegyes kemény dorongtüzifa.

Kikiáltási ár: 10.398 K.

Bánatpénz: 1100 K.

A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi december hó 21-ének délutáni 2 (kettő) órájáig nyujtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz, ahol is azok december hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Ajánlati űrlapok és borítékok, valamint a versenytárgyalási feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál s a marosborsai m. kir. erdőgondnokságnál megszerezhetők.

Lippa, 1911. évi november hóban.

(23)

M. kir. főerdőhivatal.

Fenyőhaszonfaeladás. 6920/1911. sz. — A besztercebányai erdőgondnokság ortuti és tajói védkerületében termelt 1427·38 *m*³, valamint a zólyomlipcsei erdőgondnokság szelcsei védkerületében termelt 3488·90 *m*³ fenyőhaszonfaanyagok erdei rakodókra kihozva

és 8, illetőleg 6 eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fognak eladatni.

Az ajánlatok 1911. évi december hó 27-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és december hó 28-án délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhetőek be.

Besztercebánya, 1911. évi november hóban.

(24)

M. kir. erdőigazgatóság.

Vasuti tölgytalpfaeladás. 5523/1911. szám. — A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1911. évi *december hó 20-án* d. e. 10 órakor szóbeli alkutárgyalás útján eladás alá bocsáttatik:

1. a facseti vasuti állomás melletti kincstári faraktárban mintegy 2600 darab (250 *cm* hosszú) normal vasuti tölgytalpfa;

2. a bozsúr-zsuppáni vasuti állomás melletti kincstári faraktárban mintegy 3043 darab (250 *cm* hosszú) normal vasuti tölgytalpfa;

3. a gavosdiai állomás melletti kincstári faraktárban mintegy 501 darab (250 *cm* hosszú) normal vasuti tölgytalpfa.

Ajánlat tehető raktáronként az egész, vagy pedig tetszés szerinti mennyiségre.

Bánatpénz gyanánt az alkutárgyaláson megajánlott egységár és a talpfamennyiség szorzatának 20%-a teendő le.

Az alkutárgyalási és szerződési feltételek alulirott erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Lugos, 1911. évi november hó 29-én.

(25)

M. kir. erdőigazgatóság.

Fenyőfaeladási hirdetmény. A majszini közbirtokosság a 39724/1911. sz. F. m. k. alapján az 1912. évi január hó 14-én Majszinban a községházánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a majszini határban a Valea Bouluj dülőben fekvő 546

kat. hold erdőségében levő 2053 drb. fenyőfatörzset, amely a hivatalos becslés szerint 2425 m^3 fenyőtutajfát tartalmaz.

Becsérték és kikiáltási ár 18.500 K, amelyen alul a fakészlet nem adatik el.

Bánatpénz 1850 K.

Kellően felszerelt s az árverés megkezdése előtt benyújtott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Feltételes, utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési adatok dr. Komán János ügyvéd felsővisói lakos közbirtokosági elnökénél, valamint Majszin község előljáróságánál, továbbá a máramarosszigeti m. kir. áll. erdőhivatalnál és a felsővisói m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Felsővisó, 1911. évi december hó 2-án.

(26)

Dr. Komán János
ügyvéd, kb. elnök.

Faarverési hirdetmény. 3732/1911. sz. — Holczmány község (Szeben vármegye) 1912. évi január hó 15-én d. e. 9 órakor a községi irodában tartandó, zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja a „Knechtenwald“ nevű erdejének az 1906. évi 93504/I/a/2. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 303·1 kat. holdnyi rendkívüli vágásterületen tővön álló fatömegét, még pedig:

I. erdőrészt: törzsszám 9576 drb., haszonfa 6708 m^3 , tüzfifa 11.108 <i>ü</i> rm. Kikiáltási ár	160.500 K
II. erdőrészt: törzsszám 14.260 drb., haszonfa 20.428 m^3 , tüzfifa 16.700 <i>ü</i> rm. Kikiáltási ár	262.500 „
III. erdőrészt: törzsszám 12.752 drb., haszonfa 10.181 m^3 , tüzfifa 14.792 <i>ü</i> rm. Kikiáltási ár	277.000 „
Összesen törzsszám 36.588 drb., haszonfa 27.317 m^3 , tüzfifa 42.600 <i>ü</i> rm. Kikiáltási ár	700.000 K

Ajánlat tehető ugy az összes fakészletre, mint egy avagy két erdőrésztlet fakészletére is, azonban az erdőrészenkénti árverés eredménye is csak akkor lesz elfogadható, hogyha együttesen legalább is a 700.000 korona becsár eléretik.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

A bánatpénz az árverés megtartása előtt a község majorsági pénztárába letétbe helyezendő.

Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt a hatóság képviselőjének átadandók.

Az árverési feltételek alulirt hivatalában, a nagyszebeni m. kir. állami erdőhivatalnál és az ujegházi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Ujegház, 1911. év deczember hó 7-én.

(27)

Putkovszki Guidó
főszolgabíró.

Tölgy-, gyertyán- és nyárrönkfa, tölgyoszlopok, talpfák és bányafa, hántott nyárczellulózfa eladása kitermelt állapotban vasuti rakodóra szállítva, részben vasuti kocsiba rakva.

Kassa sz. kir. város tanácsstermében 1912. évi január hó 20-án délelőtt 10 órakor megtartandó zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladásra kerül mintegy

600 tm^3 különféle vastagságu tölgyrönkfa,

710 darab $6\frac{1}{2}$ —8 és 10 m -es tölgyoszlop,

280 tm^3 különféle hosszúságu és vastagságu tölgybányafa,

4800 darab különféle méretű tölgytalpfa,

1200 ürméter hántott nyárczellulózfa,

100 tömörköbméter gyufagyártási nyárfarönkő és

40 tömörköbméter, vagy mintegy négy vasuti kocsirakomány egyméteres gyertyánrönkő.

Ezen fatömeg 1911—1912 telén, illetve utóbbi év tavaszán házilag termeltetik. Szállításáról a kassai, kisladnai és kassahámori vasuti állomásra, részben kocsiba rakásáról is a városi erdőhivatal gondoskodik.

A fatömeg részletes kimutatása a versenytárgyalási és szerződési feltételek Kassa sz. kir. város erdőhivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek.

Ajánlattevők a szállítási határidőre nézve ajánlataikban nyilatkozni tartoznak.

Az egyes választékokra külön-külön, de az egyes vasuti állomásokon berakásra kerülő választékokra együttesen is adhatók be ajánlatok.

A tölgyrönkfa háromféle vastagsági osztálya állomásonként elkülönítve, de csak együttesen kerül értékesítés alá. Az ajánlatok ezen fatömegre a kikiáltási áron felül egész és tízedrész százalékokban és az összes faanyagokra nézve számokkal és betűkkel kiírva teendők meg.

A bánatpénz a részletes kimutatásban kitéüntetett fatömeg és a felajánlott egységár alapján kiszámított érték tíz százaléka, mely egyúttal biztosítékot is képez.

Kassa, 1911. évi december hó 9-én.

(28. II. 1.)

Éder Ödön
polgármester.

Gróf Károlyi Mihály öméltósága parádi hitbizományi erdőhivatalánál a *segédtszti állás* betöltendő. Fizetés 480 korona, száztóli váltáság 300 korona, élelmezés a főnöknél, butorozott egy-szobás lakás, fűtés és kiszolgálás. Erdőgondnökká leendő előléptetés közeljövőben várható, miért is az erdőrendezési munkálatokban már jártas pályázók előnyben részesítettnek. Vadászat iránti előszeretet, hegyi szolgálatra alkalmas, teljesen ép testalkat kívánatos. A főiskolai képzettséget, illetve az államvizsga letételét és eddigi működést igazoló bizonyítványok másolatával felszerelt pályázati kérvények öméltóságához czimezve alulirothoz küldendők be, ki készséggel nyújt további felvilágosítást.

(29)

*Gróf Károlyi Mihály hitb. uradalmi
erdőhivatala Parád.*

adás. 590/911. sz. — Aszubesztercze község Besztercze-Naszód megyében a rendes bükkvágásterületein álló 3103 m^3 I. oszt., 2545 m^3 II. oszt. hasábfára, 272 m^3 dorongfára becsült mintegy 2309 darab vastag bükkfát f. é. december hó 22-én d. e. 9 órakor a községi irodában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Árverezni kívánók kötelesek a 7261 korona 10 f. kikiáltási árnak 10⁰/₀-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes érték-papirokban az árverezés megkezdéséig az árverező bizottság előtt letenni és vevő bánatpénzét az árverezés befejezése után azonnal az ígért vételár 10⁰/₀-ára kiegyészíteni tartozik.

A szóbeli árverezés megkezdéséig szabályszerűen kiállított és megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Elkésve beérkező vagy az árverezési feltételektől eltérő kikötésekre alapított szó- és írásbeli ajánlatok épügy, mint esetleges utóigéretnek nem vétetnek tekintetbe. A részletes árverezési feltételek Aszubesztercze község irodájában megtekinthetők.

Aszubesztercze, 1911. évi december hó 8-án.

Braedt
kjegyző.

(30)

Grósz János
fbiró.

Pályázati hirdetmény. 5175/1911. sz. — Az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében megüresedett kettő (2) m. kir. főerdőőri (I. oszt. erdőaltiszti) és egy (1) I. oszt. m. kir. segéderdőőri állásra fokozatos előléptetés esetén kettő (2) m. kir. erdőőri (II. oszt. erdőaltiszti), esetleg kettő (2) I. oszt. m. kir. erdőlegényi, illetve kettő (2) II. oszt. m. kir. erdőlegényi, esetleg három (3) I. oszt. m. kir. segéderdőőri, illetve három (3) II. oszt. m. kir. segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyittatik.

Az altiszti állásokra folyamodók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. § ában követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismeretüket és katonai (honvéd) kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az ilyen módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz 1912. évi január hó 10-éig és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk útján nyújtandók be.

Az erdőlegényi állásokért pályázók nőtlen ségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Ungvár, 1911. évi december hó 9-én.

(31)

M. kir. főerdőhivatal.

Faarverési hirdetmény. A Laposbánya községi gróf Károlyi-féle és Nagybánya város féle volt urbéres birtokosságok az 1912. évi január hó 4-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános árverésen eladják legelő-

erdejükben kijelölt s tövön álló 2437, illetve 500 darab tölgyfának 1495·5 m^3 mű- és 660 m^3 tűzifára, illetve 504·5 m^3 mű- és 220 m^3 tűzifára becsült fatömegét.

Kikiáltási ár 28.685, illetve 13.647 K.

Bánatpénz 2870, illetve 1360 K.

Utóajánlatok, valamint az olyan ajánlatok, melyek a kitüntetett bánatpénzt, továbbá azon nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, nem tartalmazzák, nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a nagybányai m. kir. járási erdőgondnokságnál és volt urbéres birtokosságok közös elnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagybánya, 1911. évi márczius hó 10-én.

(32)

M. kir. járási erdőgondnokság.

Pályázat egy famesteri, egy, esetleg kettő főerdőőri, egy, esetleg kettő erdőőri, esetleg kettő erdőlegényi, illetve segéderdőőri állásra. 4435/1911. sz.

Egy famesteri (I. oszt. altiszt), egy, esetleg kettő főerdőőri (I. oszt. altiszt), előléptetés esetén kettő erdőőri (II. oszt. altiszt), előléptetés esetén kettő erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot, hirdetek.

A famesteri állásra pályázók okmányilag igazolni tartoznak az építészet, rajzolás és költségvetésszerkesztés körül szerzett gyakorlati jártasságukat.

A főerdőőri stb. állásra pályázók az erdőtörvény 37. §-ában körülírt szakképzettséget, az állami erdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, valamint életkorukról, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokat tartoznak kérvényükhöz csatolni.

A sajátkezüleg irt kérvények alólírt m. kir. erdőhivatalhoz 1912. évi január hó 27-ig nyújtandók be.

Szászsebes, 1911. évi december hó 9-én.

(33)

M. kir. erdőhivatal.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1911. évi XXIV. füzetének
tartalma:**

	Oldal
<i>Kiss Ferenc</i> : Szabadka és Szeged sz. kir. városok erdőbirtokának rövid leírása	1333
<i>Krippel Móricz</i> : A fának eladása lemenő szóbeli árverésen	1357
FAKERESKEDELEM. Nagyobb szlavóniai tölgyfaeladás (<i>Bokor Róbert</i>)	1367
KÜLÖNFÉLÉK. Tavi Gusztáv ny. miniszteri tanácsos kitüntetése. — Értekezlet a közgazdasági egyetem felállítása ügyében. — Személyi hir. — Állami tisztviselők zsebnaptára	1370
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	1371
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések (1911 november havában)	1374
HIRDETÉSEK	I—XXIII

